

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kék könyv.

Budapest, július 31.

(K.) Tegnap adta ki a rendőrség tavalyi kék könyvét és holnap van a szegény emberek költözködésének napja. A két faktum egymás mellé állítását az a régi igazság magyarázza, hogy a szegény embert legtöbbször nem Tauszky, hanem a rendőrség költözteti s hogy amikor a szegény embernek dolga kerül a rendőrséggel, vajmi hamar készen van a — hatóság elleni erőszak. Ugy méltóztassék tehát érteni, hogy a holnapi országos költözködés napján valószínűleg megint gazdagodik egy csomó esettel a jövő évi kék könyv statisztikai rovatának az a része, melyben a hatóság elleni erőszak lesz elrubrikázva. Egy kissé léha az a mód, ahogyan a hatóság elleni erőszakot a rendőrség megállapítja. Nem akarjuk mi a rendőrséget bántani, nemcsak azért, mert esetleg még az is hatóság elleni erőszaknak minősíthetnék, de igazán meggyőződésből. A rendőrség, mint sok egyéb, jobb a hírénel és non sine gloria birkózik azzal az óriási feladattal, melyet a főváros közbiztonságának oltalma jelent. De csak az intézmény jó, az emberei maguk is megérdemelnének egy kis rendőri elbánást. Egy budapesti közrendőr, az körülbelül maga a félelmisség. Nem anekdota, hanem valóság, hogy amikor egy huszársízt megkérdezte a rendőrt, aki valamikor alatta szolgált, meg van-e elégedve sorával, a rendőr azt felelte: „Hát a fizetés nem rossz és — félnek tőlem!” A budapesti rendőrnek ez az ambíciója, a büszkesége, a jutalma: hogy félnek tőle. S ha aztán akad olyan elvetemedett, istentelen bitang és gazember, aki kérdezni meri, milyen okon és jögon bánik vele így vagy úgy a rendőrség, ha tehát akad valaki, aki nem mutat félelmet: annak ugyan jobb lett volna meg nem születnie. Egy-egy nép-

gyűlés után az utcai gyermekeknek legszebb mulatsága, ha seregestül kisérik a rendőrszoba felé hurocolt delinkvenszeket. Micsoda pofonok és püffölések! A gyerekek valósággal rajongást tanulnak s alighanem mindegyik azt érzi, hogy nem Napoleon, hanem rendőr szeretne lenni. Nincs több ilyen hatalmas ember a világon. A megpofozott delinkvens pedig ne merjen visszaütni se kézzel, se szóval: mert az hatóság elleni erőszak. Pedig hát, aki ilyenkor a hatóság ellen erőszakot nem követ el, az az emberi természet ellen követ el erőszakot.

A kék könyv statisztikai részében igen nagy numerussal van képviselve a hatóság elleni erőszak. Ez a hatóság: véges-végig közrendőr. Az a közrendőr, akinek az erőn és egészségen fölül legfőbb kvalifikációja, hogy katonaviselt ember legyen. Nem lehet ezt a kvalifikációt általánosságban kifogásolni s ahol, mint nálunk, a rendőr további nevelésére alig van idő és alkalom: még jó, hogy legalább a katonai előképzettséget keresik. De a mi rendőrségünk bizonyos jóakaró tévedésben van a katonai előképzettség értéke tekintetében. Nálunk a katonaság nem a legjobb nevelő-intézet. Egyszer a parlamentben Molnár apát felpanaszolta, hogy a katonák olyan rettenetesen káromkodnak s akkor a honvédelmi miniszter azt mondta rá: „Ha a papok husz esztendő alatt nem tudják imádságra szoktatni, hogy szoktassuk mi rá három esztendő alatt a legénységet?” Ez nagyon elmés válasz volt, de azért csak igaz marad, hogy a katonaság modor és hang szempontjából rettenetes iskola. A francia meséből ismeretes *Vert-Vert* története. Ez a *Vert-Vert* messze földön híres volt, hogy milyen gyönyörű imákat tud. Egyszer aztán kölcsönkérte egy másik kolostor. Az is gyö-

nyörködni akart az imádságos madárban. *Vert-Vert* tehát hajóra került és vitték át a tengeren, a másik kolostorba. Utközben a tanulókony madár figyelt, hallgatott, nevelődött. És amikor új otthonában körülülték az apácák, hogy meghallgassák a papagáj imáit, *Vert-Vert* elkezdett káromkodni, mint a *matrózok*, akiknek *hangját eltanulta a hajón*. Hát én azt hiszem, ha csupa istenes, jámbor fiú kerülne a katonasághoz, az is mind káromkodnék, amikor kikerül, mint egy káplár. Már most ezekből a káromkodó, eldurvult, erőszakos legényekből toborozza a rendőrség a maga embereit s ezekkel van érintkezése annak a sok szegény, ügyefogyott, proletár teremtesnek, aki különben is el van keseredve. Lehetetlen elrendezés ez. Az ur, ha baja van, megy a kapitányhoz, aki maga is ur. A proletár, aki száz sebből vérzik, összeakad a közrendőrrel, aki befejezi az Isten munkáját és ő is megveri, akit az Isten megvert. Hát hogyan kerekednek belőle hatóság elleni erőszak?

A rendőrség vezető embereiről nem szabad fölteni, hogy valami nagy gyönyörűségük telnek ezekben az állapotokban. Még azt is meg kell nekik adni, hogy iparkodnak a rendőröket kioktatni, emberségesebb hangra, emberségesebb bánásmódra. De ez a nehezebbik vége a dolognak és annyi idő múltán már megtanulhatták, hogy a rendőr-oktatás kemény dió. Szivesebben marad az a rendőr félelmes idegen, ami tekintély, mint szolgálatkész ismerős, ami alárendeltség. Meg kell tehát próbálni a másik végét a dolognak. Nem szabad tulságosan komolyan venni, ha a rendőr bejelenti a hatóság elleni erőszak számos — oh be számos — eseteit. Sehol a világon úgy nem respektálják a hatóságot, mint nálunk és senki jobban, mint az a sok ezer boldogtalan proletár, aki már azért is fél a rendőrtől, mert tudja, hogy cókókostul,

TÁRCA

Üzenet.

— Heine —

Szolgám! talpra, nyergelj hamar,
Pattanj lovadra fel
S Duncan királyhoz, mint a szél,
Szállj árkon, bokron el.

Lopózz istállójába, várj,
Mig jó majd egy gyerek.
Szolgám! melyik Duncan-leány
Megy férjhez, tudd te meg.

Ha azt halod: a barna lány!
Lovad hajszold agyon.
Ha azt halod: a szőke lány!
Nem sietős nagyon.

Menj a kötélverőhöz úgy,
És végy egy kötelet.
Léptetve jer . . . Egy szót se szólj
S némán élembe tedd!

Pásztor Árpád.

Két halott regénye.

(Kabos Ede új könyve.)*

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

„A hűtlenségén még rajta lehet kapni az asszonyt, de a hűségén soha” — ezt az aforizmat találtam Kabos regényének elején, s úgy tetszik, hogy ez az aforizma előbb készült, mint maga a regény. Sőt úgy tetszik, hogy ebből a gondolatból, ehhez a gondolathoz írta az egész könyvet s hogy az egész százhatvankét oldal nem egyéb, mint vitairat ehhez az elmés mondáshoz, magyarázata a szép és előkelő igazságnak, amely ebben a mondásban lélekzik. Magyarázat, amugy belletrista-módra, mesével, cselekménnyel, párbeszéddel, leírásokkal, szóval, regényben, ami alapszabán véve a legszebb és legtökéletesebb magyarázat, s örök időkhöz az a legedesebb tanítási formája az emberiség nevelőinek. Vitairat, néhol az éles polemikus keménységével, másutt a költői lág hangján megírva. Végeredményben szép, érdekes regény, egy problémának nemcsak iróilag, de gallér-szempontból is előkelő megoldása.

Arday Lőrinc, aki imádja a feleségét, szalmadövegy lévén, kimegy a Margitszigetre, egy mulatságra. Iszogatnak, diskurálnak és ő tele van a magányos férj bánatos vágyódásával egy muskátli ablak után, amely mögött a felesége hűsöl a Balaton mellett. Egyszerre csak hangos beszéd üti meg a fülét. A szomszéd asztalnál tiszték mulatnak, s az egyik, Sztrópkay főhadnagy, kimondja a felesége nevét. Odafigyel. A főhadnagy „egyetlen megjegyzéssel, mint gyermek gombostűvel a bogarat, keresztülszurja s aztán egy kéz-

mozdulattal el is temeti” az asszonyt és megöli a férj szívével. Arday közibük csapja a pobarat, rárivall a főhadnagra, s másnap a megyeri hártárban agyonlövi.

Mindezt tíz oldalon mondja el az író s tulajdonképpen most kezdődik a két halott regénye. Az egyik halott a főhadnagy, ez az igazi; a másik a férj, aki egy pisztolylövéssel eloltotta az egyetlen forrást, mely lényt árasztathna abba a rettenetes sötétségbe, amelyet kétségnek nevezünk.

Megjön az asszony. Hogyan bizonyítsa be, hogy a főhadnagy hazudott? A férj hogyan higgye el neki, mégha bizonyítaná is, hisz minden asszony, a bűnös is, meg a jó is azt mondja ilyenkor: „nem igaz.” Es most pokoli kegyetlenségében, előkészítve, érdekessé téve jelenik meg előttünk az aforizma: „a hűtlenségén még rajta lehet kapni az asszonyt, de a hűségén soha.” Érezzük, hogy itt soha, de soha nem fog kiderülni, megcsalta-e az asszony az urat, vagy hazugságért halt-e meg a katonatiszt. Az író tudja, bizonyára tudja, de nem árulja el. Vegye úgy mindenki, mintha vele történt volna. Az író itt csodálatosan veszi a botját és kalapját, szépen kioson a könyvből, s nem marad ott más, mint az asszony, aki bizonyítani nem tud, s a férj, aki nem kér a bizonyításból. Legfőképpen pedig ott marad a halott, a néma árny, aki hogy igazat mondott-e, avagy hazudott — örök titok.

Az életük meg van mérgezve. Válnak. A férj egy kis faluba menekül, ahol nyolc évig remete-életet él, tépelődik, s naponta találkozik a főhadnagy árnyával, aki — nem beszél. Es nyolc éven át viaskodik egymással a két halott: hol az egyik üldözi a másikat, hol a másik hívja az egyiket. S e közben a férj megbarátkozik mindennel, ami nem ember: barátja a butor, az erdő, a fa, a virág, a fű. Megszemélyesíti valamennyit.

* Budapest, Singer és Wolfner kiadása, a Szines Kinyvek 16. kötete. Ára 1 korona 50 fillér.

minden becstületes és jóvaló törekvésével együtt is rendőrileg kezelik, mert ő — szociáldemokrata. Aki szabadelvű, vagy függetlenségi, vagy néppárti: az ebben a minőségében független a rendőri szemtől. De aki szociáldemokrata, az akkor is a kék könyvbe tartozik, ha máskülönben a legbecstületesebb állampolgár. Ez is tegnapi való intézkedés, nem illő a mai naphoz. De hagyján. Hanem hogy ezek a felügyelet alatt álló, unos-untalan hajszolt emberek ne respektálnák a rendőrséget s ezek mernének erőszakot elkövetni a hatóság ellen: az már mégis kórikus föltevés. Annyi az egész, hogy nem tudnak hallgatni, ha egy közrendőr fejbe vágja: — de én Istenem, hát a főkapitány ur hallgatna? Ember az ember, ha szegény is. Sőt akkor ember igazán, mert vérző sebént szaktítja fel a közrendőr modorának reszelője. Ha tehát nem lehet a rendőroket máról-holnapra valamikéft finomítani, hát akkor legyen az a szita durvább, amelyikbe a hatóság elleni erőszak eseteit teszik. Hadd hulljon rajta keresztül mentül több. Nem fog szenvedni miatta se a rendőség tekintélye, se a főváros közbiztonsága. Csak a kék könyvben lesz szegényebb egy rovat. És akkor nekünk az a kék könyv sokkal jobban fog tetszeni . . .

BELFÖLD

Szell Kálmán Budapestén. Szell Kálmán miniszterelnök holnap reggel Rátórtól Budapestre érkezik.

Gróf Goluchowski szabadságon. Gróf Goluchowski külügyminiszter holnap kezdi meg nyári szabadságát. Mint minden évben, úgy az idén is egy francia iürdön fog üdülni a közös külügyminiszter.

Az autonom vámtarifa. Béesből táviratozók nekünk: Az atomom vámtarifa harmadik olvasása fennakadás nélkül halad előre. Hír szerint a tárgyalások eddigi folyamán egyáltalán semmi jelentékenyebb nehézség nem merült fel, ami valószínűleg abban leli magyarázatát, hogy eddigelő a jelentős tételek még nem kerültek sorra, mert azokat csak a harmadik olvasás végével tárgyalják. Valószínűnek tartják, hogy ezeknek a fontos tételeknek egyeztetésére szükséges lesz a két miniszterelnök és a szakminiszterek újabb tanácskozása. Báró Call kereskedelmi miniszter az osztrák és a magyar szakeladók tiszteletére ebédet adott.

A Kabos leírásában egyénekké válnak, a drinári erdő lelket kap, mint a nagy franciánál a Paradou, tud hívti, üldözi, vigasztalni, igazatni, szeretni és gyűlölni, amely mesterkedének látszó technika mélyen ott van a szép és nagy igazság: minden életről dolog a mi szívünkben életet kap, s a mi szívünk a leggazdagabb fantáziájú költő ezen a világon.

Egy napon — véletlenül — odamegy nyaralni az asszony, e mellé az erdő mellé. Egy derek, községes osztrák tiszt van vele, szalad utána reménytelenül, éhesen, mint az ember után a más kutya. Találkozik az urával az erdőben. Izgatótt kint, az erdő ujjong, harsog, ég a szenvedélytől, mint a Wagner zenekara, mikor a színpadon két szívben felbuzog a szerelem. Látom a könyv eme lapjain azt a szép, határos technikát, amelyet Wagner és Zola fejlesztettek a tökéletességig, de amely, azt hiszem, nem a jövőendő irdalom technikája. Mig Arday Lőrinc a harsogó, rivalló, alkonyipírban lánggal égő erdőn át felzaklatott lélekkel hazamegy, ejtsünk néhány szót az írói technika e módjáról. Általános érdeke is van, azonfelül Kabos könyvének ez a legizgatóbb része, úgy értem, ezt csinálta a legnagyobb gondnal és a legnagyobb litteráris lázban.

Zola és mestere, Flaubert, de inkább Zola, mint Flaubert képviseli az írásban azt a technikát, amit szeretnék egy nagyon trivialis képpel kopó-technikának nevezni. Az olvasó képzelmet halálra fásztani, s akkor nyugodtan megfogni — ilyenformán értem ezt a képet. Zola nem úgy ír le egy erdőt, mint például Tolstoj, aki néhány jellemző szóval, egy-két nagy perspektívájú mondattal erdőborította völgyeket tár elének. Zola előttünk csinálja meg az erdőt: a fatömeget, ugyanigy a háztömeget, embertömeget, víztömeget, a szenvedélyt, a szomorúságot, vagy öröm tömegét. Megpróbálom utánozni. Ime: „volt egy mező, sárga virág, nagy fejeik egymásra hajoltak, egymás alá bujtak, eltakarták egymást; né-

A földmivelési miniszter vidéken. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Kiss Pál államtitkár és dr. Seonjia Lajos miniszteri titkár kíséretében szeptember 6-án Pozsonyba érkezik, az ottani országos mezőgazdasági kiállítás megnyitására. A kiállítást szeptember 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg ünneppélyesen. A miniszter 8-án utazik el Pozsonyból.

Temesvárról táviratozzák, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter augusztus 30-án délben érkezik Temesvárra, ahol a püspöknel száll meg. Délután megtekinti az újvadászerdei iskolát, továbbá Vadászerdő magyar telepes községet. Másnap résztvesz a méhészeti kongresszuson.

Állír a katolikus autonómáról. A Magyar Állam azt írta, hogy a kormány a katolikus autonómiai kongresszus által kidolgozott szervezeti szabályzatot nem fogja ajánlani a felségének megerősítése végett. Mint a M. N. illetékes oldalról értesül, ez a híresztelés minden alapot nélkülöz, mert az autonómiai kongresszus által kidolgozott elaborátum sorsára nézve még eddig szemmifele döntés nem történt. A vallás-és közoktatásügyi miniszter az elaborátumot annak idején kiadta a többi érdekeltektől miniszteriumoknak tanulmányozás és véleményezés végett. A nyári szünet ideje lejártá előtt és ily rövid idő alatt pedig lehetetlen volt ezt a sokféle ágazatu dolgot elintézni. Most különben ugy a vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a miniszteriumban a katolikus ügyek előadója szabadságon vannak és így a katolikus autonómia kérdéseivel jelenleg már ezért sem foglalkozhatnak.

Egy szemtelen tocsoska. Pavlovics Ljubomir nagy-kikindai merénylete, mint a Felvidéki Sajtóiroda közli, immár a tót tulzók sajtóját is arra bírta, hogy a magyar nemzet himnusza ellen állást foglaljanak. A Náródine Noviny „Isten áldd meg a magyart“ című cikkében azt fejtegeti, hogy e nóta miatt állandóan üldözik a nem-magyar nemzetiségeket.

Elmozdítottak — mondja többek közt — egy evang. lelkes, aki ennek a dalnak a templomban való éneklését a tót fiuknak megiltotta; nekirontottak Pavlovics Ljubomirnak, aki egy Hirsch és egy Wirth nevű gyerektől tényleg drasztikusabb módon vette rossz néven e nóta éneklését, legujabban pedig a nyitrai kir. ügyész tett javaslatot arra nézve, mi történjék e nóta miatt az egyik nyitramegyei város tótjaival? Ha így menne tovább a dolog, mint a hogy az „Isten áldd meg a magyart“—ért kezdődött, bennünket is kikergetnének az országból. Azért szükséges tehát kifejtenünk, mi van tulajdonképp ebben a dalban? Ezután egy-két szemelvényi közölve a Himnuszról, levonja a következtetéseket ilyképp: „A Himnusz kizárólag a magyar fajnak a himnusza. Hogy adhatnak hát a tótok Istennek azért, hogy a szép hazát Bendeguz fiainak, véreinek adta? Az egész himnusz kizárólag a magyarokról be-

szól s ha a magyarok énekelik, talán én is (a cikk-író) velük énekelném, de ha szerb, tót, vagy román énekel, akkor ellenszenves nekem nemcsak az, aki énekel, hanem maga az ének is, mint minden — nem igaz dolog. E mellett a pesti újságok és az országgyűlés állandóan ellenséges magatartást tanusít. Csoda-e tehát, hogy akadt ember, aki megbotránkozott azon, hogy a nagy-kikindai álmodáson Hirschek és Wirthek énekeltek az „Isten áldd meg a magyart“? Ilyen ember több is akadt a nem-magyar vidékeken! Azok, akik ezzel az énekel békétlenséget akarnak az országbán, nem tudják, mi van benne, nem tudják, hogy ez kizárólag a magyaroknak, a fajmagyarnak himnusza. Mit akarnak tehát Pavlovics Ljubomirral? Ha a büntetőtörvénykönyv 172. §-a alapján el is ítélnek, hányan voltak már sajtóperekben elítélve a magyar nemzetiség elleni igazgatás miatt s azért ki foghatná ránk, hogy nem-vagyunk hazafiak, hogy hazadrulók vagyunk? Mi csak nemzeti jogunkat védjük, — mi hazafiak vagyunk! Az ő kezeikben van (t. i. a magyarokéban) az egész állami hatalom. A mi igazunkat egyidőre megtörhetik, de mi lármát csapunk s panaszkodunk úgy, hogy messzire elhálatszik. Nyilvánosságunk hozza a világnak, hogy ők, ez ország haszonélvezői, nem akarják megengedni, hogy bennünket jó hazafiaknak tartsanak. Mert ők a hazafiság összes gyümölcsöiben részesülnek s ez esetben velünk osztzkodniuk kellene!”

Meg kell adni, hogy elég szemtelen az istenadta kis tocsokája.

A pozsonyi egyházkerületi gyűlés. Pozsonyból jelentik: Az evangélikus kerület folytatolagos közgyűlését Hering Lajos fehérvári esperes által tartott istentisztelet előzte meg. A közgyűlésen, amelyen Baltik püspök és Laszkary Gyula elnökölt, elhatározták, hogy az egyetemes közgyűléshez felírnak a közalapi adók dolgában, amelyek megállapításánál ezennel csak egyesek állami adó vétessék alapul. Schleifer miseri lelkes referált a kerületi gyámoldo-alapról, amely most az 597.000 koronát felülhaladja. Masznyik Endre teológiai igazgató jelentést tett a Schmakaldik-cikk terjesztéséről a nép közt. A vállalkozás oly szépen jövedelmezett, hogy szimbolikus könyveknek magyar nyelven leendő terjesztését is elhatározták. Bodicsky nyitramegyei lelkes követelte, hogy előle iratok tót nyelven is terjesztessenek, amihez a közgyűlés hosszabb vita után hozzájárult. A tanítóképző felállítás ügyében bizottságot küldtek ki, mely a helyesre vonatkozólag fog határozni. Mostanáig a nyitramegyei Szűgy, Selmezbánya és Pozsony versenyeznek. A közgyűlés továbbá elhatározta, hogy a protestáns tábort papoknak katolikusokkal leendő egyenijogúsítására vonatkozó tavalyi határozat foganatosítását az egyetemes gyűlésnél és az országos gyűlésnél újból megsürgetik. Végül a gyűlést Baltik püspök 12 órakor berekesztette.

Amikor írta, s bár el vagyok telve ugy Zola hatalmas, mint Wagner még hatalmasabb és a tökéletes, parancsoló lángelme erejével ható géniuszának bámulatával — mégis eszembe jut ilyenkor az inkvizíció vizesopp-torturája. Az áldozat hanyatt fektet s a szájaába vizet csöpögtetnek. A tizezred századik csepp csiklandozta, az ötvenedik muldoklást okozott, a századiknál az egész testet romegett a kintől, a borzalomtól s a nem tudom hányadiknál rettenetes kínok közt halt meg — pedig egy ártatlan, kis csapból ártatlan, tiszta, pici vizeseppek hullottak rá. Mennyivel szebben hal meg, akit szíven döfnek.

Ami Kabos könyvében most következik, az a legfinomabb cizelőr-munka, amit nem lehet egy tárcá keretén belül az olvasóval megismertetni. Boncolja, magyarázza, apróra metéli az üldözött Arday lelket és érzéseit. Gyönyörű átmenetben vezet odáig, hogy a férj találkozik a feleségével s azt hiszi, hogy önállóan eszelecszik, holott minden lépését az asszony taktikája irányítja. Menekül előle és megint visszakéri hozzá. A regény legszebb lélektani finomságai vezetnek itt addig az éjszakáig, amit Arday a feleségénél tölt leszámolással. A nagy leszámolás után, mikor az asszony megéri és urával megérezeti, hogy ez az ember kézre neki szerelmet hazudni — érzékségből, előlki magától Ardayt, akiben a letört, megbénult energiája emberből nem marad más, mint egy utolsó fellobbanása a férfiaságnak: rákiált a hajnalban belépő kapitányra:

— Takarodjék!
A tiszt meghökken. Az asszony feláll és ezt mondja:

— Kapitány ur. Akartam, hogy Arday eljőjön hozzám, az egész éjszakát nálam töltötte, s mikor maga belépett, a lábaimnál térdelt. S most azt kérdelem magától, kapitány ur, hiszi-e, hogy Ardaynak joga van az én hajlékomban így beszélni?

Nem parcelláznak. A lapok azt írják, hogy a csongrád megyei *Pallavicini-féle* hetvenháromezer katasztrális hold hitbizományi birtokot a földmivélségi kormány parcellázási előkölbi esere utján meg akarta szerezni és azért erdélyi határszéli és máramarosi kinostári erdőket adott volna eserebe. Amde ez a nagyszabású esere és parcellázás meghiúsult, mert a kormány az ögróffal a cserékulos irányában nem tudott megállapodni, vagyis abban nem tudtak meg egyezni, hogy egy hold hitbizományi földért mennyi erdőt számítsanak stb. Ez a híresztelés — mint félhivatalosan jelentik — nem felel meg a valóságnak. Erről az egész esere- és parcellázási akcióról a földmivélségi minisztériumnak sem az erdészeti, sem a parcellázási osztályain mit sem tudnak. Konkrét ajánlat hiányában ezen esereüggyel hivatalosan nem foglalkozhattak a földmivélségi minisztériumban. Igazán kár.

KÜLFÖLD

Poroszország és az egységes Németország. Vilmos császárnak az a beszéde, amelyet tegnap Emdenben mondott, sokkal nagyobb hatást kelt Németországban, mint abban az északi városban, amelyben elhangzott. A német egység sokkal fiatalabb még, a német államok szeparatiztikus törekvései sokkal kevésbé halnak még ki, semhogy a császári szótart éppen idevonatkozó passzusai élénk kritika tárgyává ne váljanak. A császár hivatkozott az immár helyreállított német egységre. De rögtön hozzátette, hogy a birodalomban Poroszország az első helyen áll. És hogy a porosz királynak megvan a kellő házi hatalma. Ez a két kijelentés nagyon fel fogja izgatni mindazokat a németeket, akik nem porosok. Németország déli fele, az összes katolikus vidékek egészen más célokra veszik majd emlékeztükbe azt a megkülönböztetést, amelyet a császár Poroszország és a többi német állam közt tett. A szeparatiztikus kapva-kapnak majd az ötletet, hogy propagandájukat folytassák. Az emdeni beszéd olaj az ő tűzükre. Ha nem is használják fel a császári szótartot nyílt izgatásra: sokkal mélyebb jártu az a propaganda, amely családról családra száll s megváltoztatja az új nemzedék érzelmeit.

A franciáországi kulturharo. A párisi községtanács elnöke tegnap felkereste Combes miniszterelnököt és hosszasan értekezett vele a kongregációs iskolák bezárása körül fölmerült incidensekről. Azután visszament a községtanács ülésébe és ott a többség vezető elemeivel értekezett. A községtanács ezután elfogadta a következő határozatot:

„A községtanács sajnálja, hogy a szerzetesi iskolák bezárásáról szóló rendelet szerzői nem gondoltak e rendelet következményeire. A községtanács

A kapitány áhitattal esőkövet kezelt az aszszonyon és végigvág Ardayt a lovaglóstörővel. A párbaiban a kapitány megsebesül, de Arday hiába várja a megváltó halálát. Az asszony elutazik a tisztel és a férj, aki elvesztett hitét keresi, végleg megtört lélekkel tovább barangol az erdőben, eleven halottak eleven temetőjében...

Igy végződik Kabos regénye. Mondhatnák valaki, hogy ez nem az élet, és realiztikus írónak nem szabad olyan embert rajzolni, aki halottá avatja magát, mert elvesztette hitét a feleségében. Az élet nagy és komplikált dolog, van felejtés, van megalkuvás, a lélek ezer ok miatt változik, vágyak kialsznak, lelkiismereti furdalások elfásulnak, sebek gyógyulnak — a realista író emberei nem mondanak le ilyen könnyen az életéről. És mondhatnák, hogy modern író ne írjon ilyen fantasztikus, nagyszívű lényekről, de keresse meg az igazi embert, aki születik, él, sir, nevet és meghal. Ezeknek Péterfy Jenő egy gyönyörű passzusával felelhetünk: „Az élet jobbára kompromisszum, egyezkedés elvek, érzelmek, cselekedetek, viszonyok közt; néha gyöngén fenntartott egyensúly. A költészetnek azonban szabad az életet szebbnek, egyöntetűbbnek, mélyebbnek feltüntetnie.”

A szónak irodalmi értelmében őszinte könyv a Kabos Éde regénye, mert az írói tudás legnagyobb becsült számaival valószínűleg egygyé a mesét a problémával és a tanulsággal. Szép könyv, mert mindenütt érdekes, mindenütt illatosan virágozik benne a mese és elragad a leírás. Jó könyv, mert nemes és férfias morál folyik belőle. De bevallom becsületesen, az én szememben technikájában nem elég modern. Az igazszívű és judicizus Kabos Éde, aki közöttünk elismert bírja az izlésnek, és minden őszinte szónak szülotett barátja, egy fiatal embernek nemcsak meg fogja bocsátani, de javára írja, hogy még nála is modernebb akar lenni.

Molnár Ferenc.

konstátálja, hogy a kormány a dekrétum fogantatásával nyugtalanító helyzetet teremtett, mert egyrészt a város nincs abban a helyzetben, hogy azonnal új iskola-épületeket állítson föl, másrészt pedig a költségvetés abba a kényszerű helyzetbe jut, hogy iskolaépületekre új költségekkel gondoskodjék és Páris lakosságára új terheket rójjon.

Toursban tegnap tiltakozó gyűlést tartottak az egyesületi törvény ellen. A szocialisták be akartak hatolni a terembe és betörték az ablakokat. A csendőrség visszaszorította őket. A terem bejáratánál verekedés volt. A nyugalmat helyreállították.

Páris, július 31.

A mai minisztertanácsban Combes miniszterelnök megerősítette, hogy a számos megyében fennálló nem engedélyezett kongregációs intézetek önként feloszlottak és közölte, hogy azokba az intézetekbe nézve, amelyek vonakodtak a törvénynek engedelmeskedni, a bezárási rendeleteket a holnap *Rambouilletben* tartandó miniszteri tanácsban fogják aláírás végett az elnök elé terjeszteni. Ezután Rouvier pénzügyminiszter ismertette az 1903. évi költségvetési expozé.

Délafrika. Fokváros ismét boer-ünnepélynek volt színhelye. De Wet és Delarey ünnepeltek a délafrikai hollandusok, különösen az ifjuság, amely kitogta a két vezér kocsija elől a lovakat s így vonatta a két hóst a kikötőbe, ahol ezek a Saxon gőzökre szálltak, hogy Angliába utazzanak. A hajóig vezető uton derekasan megjelenték a két vezért.

Az elfoglalt tartományban lassanként megkezdődik a gazdasági élet. A johannesburgi vasutársaság igazgatósága elhatározta, hogy megkezdi a földmérését a *vassuti hálózat kiterjesztése végett* az Oranje, gyarmatban és Transvaalban.

Hága, július 31.

Steyn, Oranje szabadállam volt elnöke, aki családjával Scheweningenben, a Norma-nyaralóban lakik, halálosan beteg és legközelebb súlyos operációt fognak rajta végrehajtani.

Az itt tartózkodó boer vezéreknek nem hivatalosan értesülre adták hogy egyelőre nem szabad visszatérniük Dél-Afrikába.

Az elbocsátott francia tengernagyok. Arról, hogy mi okból bocsátotta el a francia kormány közfelfutás közepette Beaumont és Servan tengernagyokat, most bővebb értesítések fekszenek előtünk. Beaumont főképp azért megy nyugalomba, mert nem helyeselte Pelletan tengerészeti miniszter választását az attasé személyére nézve. Azt mondta, hogy a kismélet tiszt csak politikai szempontból kiseri régóta figyelemmel a tengerészet fejlődését. Beaumont-t különben klerikálisnak tartják. A Temps azt is jelenti, hogy Beaumont tengernagy *inkorrekt viselkedést is tanúsított*, különösen a nemzeti ünnep alkalmával. Servan tengernagyról azt írja a Temps, hogy Pelletan tengerészeti miniszter visszarendelte Martinique-ről a Tage cirkálóval, hogy felvilágosítsa őket kérjen tőle Barry parancsnok halála és a Tage-on uralkodó rossz egészségügyi viszonyok felől. Barry parancsnok tudvalegőleg öngyilkosságot követett el kajütjében, aminek okául Servan tengernagyhöz való viszonyát hozták fel, ezt azonban kézőbb Barry családja megakolta. Ami a Tage-on uralkodó rossz egészségügyi viszonyokot illeti, arra nézve Servan egy nyilatkozott, hogy minden szükséges rendszabályt alkalmazott s a halálozás a Tage-on nem volt nagyobb, mint más tengernagy hajóján.

A finnek elorosztatása. Megint egy cári ukáz, amely a finnek elorosztatását elősegíti. Eddig azok a törvények, melyek Finnországra vonatkoztak, a hivatalos lapban *Finnorszag nyaffejedelmének és a finn szenátus tajainak aláírásával* jelentek meg. Ez lehetővé tette, hogy olyan törvény, melyet a szenátus nem látott józnak, nem léphetett életbe, mert egyszerűen megtagadta az aláírást. Ez ezúttal nem történhetik meg. Egy most kiadott császári rendelet ugyanis ugy intézkedik, hogy a finn törvényeket ezenul ukáz formájában az orosz cár és nem a finn nagyfejedelem nevében adják ki. A finn szenátorok így megmenekültek attól, hogy lelkiismeretükkel ellentétbe jussanak. Nemsokára a finn szenátoroknak szavuk sem lesz Finnországot érdeklő ügyekben. Megszüntették azt a régi szokást is, hogy a törvényeket a templomi szószékekről kihirdessék, mert attól lélnek, hogy nagy tüntetések lennének a templomokban vagy a papokat vennék ki a templomból, vagy a közönség hagytná ott a templomot, vagy ami még a legvalószínűbb, a papok megtagadnák a törvényt felolvasását, amint az legutóbb történt a véderőtörvény kihirdetésénél.

HIREK

Budapest, július 31.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul köldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Dr. Siklóssy Gyula kórházi szemész-őorvos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének szemorvosa, az optalmológiai egyesület kongresszusára Heidelbergbe utazott. — *Matuska* Alajos alpolgármester szabadságidejét ma befejezte s hivatalát újból átvette.

— **A király kirándulása.** Ischlből jelentik, hogy a király augusztus 4-ikén kirándul az Alter tóhoz és egy gőzhajón körüljárja a tavat. Unterachban a Lohmeyer-szállóban megvaosorázik, azután kocsin Biomburgba megy, onnan pedig vonaton visszatér Ischlbe.

— **József Ágost és családja Alosuthon.** Kisjenőről táviratozzák, hogy József Ágost királyi herceg s Augustus hercegné gróf Szápáry főudvarmesterrel és Libits udvari tanácsossal ma reggel udvari különvonaton Alosuthra utazott.

— **Darányi Temesvárott.** Darányi Ignác földmivélségi miniszter augusztus 30-án délben Temesvárra érkezik, ahol a püspök vendége lesz. A miniszter délután megtekinti Vadászerdő telepés községet, másnap pedig a méhészei kongresszuson vesz részt.

— **Magherita királyné Budapesten.** A budapesti ország gyarmat körében az a hír van elterjedve, hogy *Magherita* özevgy olasz királyné az 63 jolyamán pár napra Budapestre jön. A királyné tudvalegőleg több hónapra a külföldre és aztán Palesztinába megy s visszatérve ellátogatna Budapestre is.

— **A román királyi pár Bécsben.** Károly román király és Erzsébet királyné holnap Bécsbe érkeznek. Mint bécsi tudósítók táviratozza, a román király még holnap fogadni fogja gróf Goluchowski közös külügyminisztert, holnapután pedig Ischlbe utazik Ferenc József királyhoz.

— **Az angol koronázás.** Londonból jelentik, hogy Edvárd király tegnap már támogatás nélkül járkált yachta fedelzetén és ma reggel yachtnál sétahajózást tett. Az augusztus 9-iki koronázáson Henrik porosz herceg is jelen lesz nejelve, de nem hivatalos minőségben. A többi udvart a *nagykövetek és követek* fogják képviselni. A koronázási ünnepély programját ma hivatalosan is közzétették. E szerint a királyi palotától a westminsteri apáttság templomáig huszonnégyezer katona fog sorfalat állani és ezernégyezer tiszt fog kivonulni. Az ünnepség mindössze két óráhosszat fog eltartani. A királyi pár a diszkoszán fog a templomba vonulni és ha a királyi állapot megengedi, a kocsitól gyalog fog a templomba menni. Egy újabb távirat a király állapotáról a következőket jelenti: A király állapota gyorsan javult. Hétfő óta az általános állapot nem hagy fenn kívánni valót. A seb teljesen kielégítő módon heged. A király egész könnyen, minden támogatás nélkül végig tud menni a yacht egész fedelzetén. A legközelebbi bulletin augusztus 7-én jelenik meg.

— **Petőfi emlékezete.** Tegnap volt 53-ik évfordulója annak, hogy a fejéregyházi csatasikon Petőfi hős társaival együtt elesett. Ezt a napot a segesvári magyarok minden évben kegyelettel megünneplik. Az ünnepély reggel 10 órakor vette kezdetét a segesvári Petőfi-szobornál, a hova a segesvári polgári kör és magyar kaszinó tagjai teljes számmal kivonultak. A polgári kör dalárdája elénekelte a Himnuszt, mely után Gyöngyössi István polgári iskolai igazgató kor-elnök emelkedett hangu lelkesítő beszédet mondott, majd az egyetemi ifjuság kiküldötte beszélt. A szobor megkoszorúzása után kivonultak a fejéregyházi honvédelemkéhez s a Haller Lujza grófnő által létesített Petőfi-házhoz. A honvédelemként szintén megkoszorúzták s hazafias dalokat énekeltek. A szászok, írja leveleznők, ez idő alatt tüntetőleg lakásaikon maradtak s az úcnak nem mutatkoztak.

— **A Jő-pásztor-intézet ünnepe.** Ma van tíz éve, hogy az 6-budai Jő-pásztor nevű intézetet, melyet San Marco hercegnő bőkezűsége emelt, az apácák vették át. E tíz év alatt a Jő-pásztor-intézet apácái nagy és áldásos működést fejtettek ki s több száz embert mentettek meg a teljes elzűlléstől, visszatérítve őket a becsületes és a munkás élet útjaira. A humánus intézetnek jelenleg is körülbelül százhusz olyan lakója van, akit a nemesszívű apácák vettek gondozásukba. A tízéves évforduló alkalmából ma, Loyola Ignác napján, Fischer Ágost, az intézet lelkesze ünnepi misét mondott, mely után emelkedett hangu szentbeszédben emlékezett meg San Marco hercegnőről, az intézet nemeselekké alapítójáról. Az istentiszteleten az apácák s előkelő közönség vettek részt.

— **Kenyéren és vizen.** Elzoltó negyvenötven esztendővel arra határozta rá magát egy bécsi fiú, hogy minden áron vagyonot szerez. Nem kintlódja véges-végig az életet, hanem egyideig dolgozik, mint egy igavonó állat, aztán aztán ur lesz. Popovitz Leo volt a fiatal ember neve. A mestersége pedig a kárptosság. Azt persze rögtön otthagya, mert ezen az alapon nem remélt vagyonhoz jutni. Ugynök lett, árult sorsjegyet, megrendéseket gyűjtött iparosoknak, kereskedőknek, biztosító társaságokat is szolgált és szépen keresett. Talpon volt hajnalitól éjszakaig és azt a pár órát is sajnálta magától, amit átadott, ha már majdnem összeroskadt a kimerültségben. Magára persze lehetetlenül keveset költött. Egy kis kenyeren élt — s pár év alatt összekuporgatót néhány ezer forintot. Árvall a tőkével élelmi-szerület nyitott a Práter közelében és a kiéhezett ember ezerféle remek csemegét, húst, sajtot árult, míg maga csak tovább folytatta azt az életmódot, amivel tökéssé cseperedett. Kéthárom hatos volt a napi szükséglete s mivelhogy az üzlet szépen jövedelmezett, rohamosan nőtt a vagyona. Aztán szűk lett neki a bolt. Egyéb üzletekbe kezdett. Ingatlanok adásvévesztését közvetítette, telekspekulációkat bocsátókat, házakat épített és aztán eladta őket s végre is, amikor már dugdagad ember lett, észbe jött, hogy miért dolgozott voltaképpen odáig. Majdnem megfellebbezett a munkában arról, hogy most már itt az ideje az uralomnak. Egy betegség figyelmeztette rá. A gyomra kezdett zuglódni az ellen a nagyon is mostoha bánásmóddal, amiben részesítette. Arra aztán hamarosan urrá vedlett át. Fölmondta az üzleteit s beköltözött valamelyik házába egy szép lakásba. Fogatott tartott, inast, cselédséget és szörnyen urnak érezte magát e mellett. Nem igen vált be urnak s a gyomra is okvetlenkedett. Most már nem akarta bevinni a jó ellátást se, összezsugorodott, tönkrement a kenyérkosztón. A szegény-gazdag fürdőbe ment, gyógyvittatta magát, de hiába. Nem volt számára mentés s hogy szabaduljon a kínjaitól, a napokban agyonlötötte magát. Nagy vagyonán néhány emberbaráti intézmény osztozik.

— **Munkácsy Mihály emlékezete.** Tulcsik Ferenc, a munkácsi Árpád-szobor megrendítője lelkes főhírvást tett közzé, amelyben azt fejtette ki, hogy ha szobrot állítunk Árpádnak, aki a honfoglalást végrehajtotta és Vörösmarty Mihálynak, aki a honfoglalást megénekelte, illő és méltányos szobrot állítani a festőkirálynak is, Munkácsy Mihálynak, aki a honfoglalást megfestette. A felhívás lelkes visszhangra talált Munkácsyon s Beregmegyében; a munkácsi ifjúság mozgalmat indított s augusztus közepén nagyszabású estélyt rendez, amelyre már megígérték közreműködésüket Malony Dézsdó, Répay Andor, Plotényi Nándor, Sebők Sárika és Danilovics Margit.

— **A parlament költözökése.** A képviselőház költözökésének legnehezebb munkája, a könyvtár áthelyezése, holnap már be lesz fejezve. Az utolsó, két szekérre való könyvet, holnap viszik át az új országház könyvtártermébe, ahol a rendezés munkája is csakhamar véget fog érni. A képviselőházi könyvtár egyidőben nyílik meg az új ülésszakokkal.

A régi Ház tehát most már teljesen üres s legfeljebb az emlékek honolnak meg benne. Ma már a régi parlamenti épület statisztikáját is megcsinálták s valaki kiszámította, hogy a Sándor-utcai házban tíz országgyűlés zajlott le, mely összesen 4341 nyilvános ülést tartott. Az első országgyűlés, amelynek során 289 nyilvános ülést tartottak a Házban. 1865. december 25-ikén ült egybe s 1863. december 9-ikén végződött. A második 1869. április 22-ikén nyílt meg s 1872. április 15-ikén zárult be; ezen 484 ülés volt. A harmadik 1862. szeptember 3-ikától 1875. május 25-ikéig tartott, amely idő alatt a képviselőháznak 399 ülése volt. A negyedik 1875. augusztus 30. és 1878. június 29-ike közé esik 420 üléssel. Az ötödik 1878. október 19-ike és 1881. június 1-je között volt 412 üléssel. A hatodik 1881. szeptember 26-tól 1884. május 19-ig tartott s 364 ülése volt. A hetedik 1884. szeptember 1-jén nyílt meg s 1887. május 25-ikén végződött. Ebben a Ház 378 ülést tartott. A hetedik 1887. szeptember 28-ikán és 1892. január 4-ike között 585, a nyolcadik 1892. február 10-ike és 1896. október 3-ika között 659, a kilencedik 1896. november 25-ike és 1901. szeptember 5-ike között 729 ülést tartott. A mostani országgyűlés első szakában a képviselőháznak 127 ülése volt.

— **Hildebrand főhadnagy megkegyelmezése.** Gumbinből táviratozzák, hogy Hildebrand főhadnagyot, aki Blaskovich nevű főhadnagy társát párbajban megölte, ma kilenc havi várfogság után szabadon bocsátották. Hildebrandot annak idején két évi várfogságra ítélték, de most a császár megkegyelmezteti neki.

— **Házasság.** Czerny Károly alkonzul eljegyezte Szaláchy Ilonát, özvegy Szaláchy Sándorné leányát Széden.

— **Rátót.** A mióta Széll Kálmán vezeti az ország ügyeit, sok tárca és apróság jelent meg a miniszterelnök tucsumáról. Ma a *Neue Freie Presse*ben Singer Zeigmond, e lap budapesti levelezője írja le a rátóti életet vonzó és kedves modorban, amelyen keresztülszillog az avatott írói toll zománca és a szívesen látott vendég elragadtatása.

— A nyugat felé induló vonat — így kezdődik a tárca — egyenes úton Rátóra vezet. A talu közvetlen a vasut mentén fekszik, pincy és igénytelen, még csak nem is község. A neve azonban már évtizedek óta jóhángzású a politikai világban. Ugyanaz Széll Kálmán miniszterelnöknek, a mi Bismarcknak Varzin. Oda menekült a gazdája, mikor 1878-ban, akkor a legújabb minisztere Európának, tárcájától bucsút vett, miután a politikai áramlat nem volt inyére. Oda kapta a sürgős felszólításokat a visszatérésre, ott kereste fel büszke pávalépekkel a konzervatív báró Senneye Pál, hogy a duzzogó birtokost saját pártja számára megnyerje. Büszkén jött, de egy bájosan font kosárral tért vissza. A rátóti kastély terraszán készülték az ország pénzügyi regenerációjának a tervei és egy negyedszázaddal utóbb megvoltak a vázlatok, amelyek szerint a rendes menetelő kizökkent parlamentarizmus ismét visszatartottat rendes medrébe.

Széll Kálmán miniszterelnök születése, nevelése és gondolkodása szerint a Nyugat embere; a magyar-ságnak az a megtestesülése, amely mindenkor megtartja nemzeti sajtóságának szilárd hűségét, szívesen átjárhatja magát a nyugati kultúra elemeitől.

A délutáni órákban érkezik a vonata a rátóti állomásra, ahol a forró nap tüzével mibsem tördőve, várja Széll Kálmán vendégeit. Fején piba szürke kalap, szájjában hosszú csibuk. Az állomástól néhány lépésre van a rátóti park, melyen árnyas utak vezetnek a kastélyhoz. Már ott is vagyunk. A nyit terrorszon a ház urnója. Vörösmarty-Széll Iona fogad, Vörösmarty Mihálynak a nagy költőnek a leánya és gyámleánya Deák Ferencnek. E két név halhatatlan a magyar nemzet szívében. Az összes oszári és királyi palotahölgyek között Széll Kálmánra tarthat igényt az igénytelen egyszerűség pálmájára. Nem közlékeny asszony, de aki bizalmat tud benne keleteni, az himar észre-észreveszi, hogy mennyire kell a vele való társalgásban vigyázni. És akkor rögtön látjuk hogy Széll Kálmán politikai és irodalmi tudása is mennyivel áll fölül az egyéb nők effajta tudásán. És úgy ebéd után, egy szivar vagy cigareta bodor üstje mellett kész gyönyörűség a kormányelnök nevével beszélgethetni. A társalgásban természetesen élénken résztvesz a miniszterelnök is.

De a beszélgetés fonálát már eltépi az unoka, a kis Bernrieder Ferike, aki tudja, hogy milyen hatalmas va „nagyapán.” És csakugyan lére vonul vele és szívesen engedti át magát a Ferike zarnok játékainak.

Az asztalhoz odaváló bor, a gazda termése, kerül, melynek termőföldje ellátásig idáig. A szőlő műgött hatalmas erdő, melyet a fejsze négy évtizeden keresztül elkerült. Itt vannak az esti séták. És ilyenkor Széll Kálmán sokat és rendkívül érdekeset mond el az ő életéből, sok-sok visszaemlékezést, melyeket szinte áhitattal hallgatunk.

De ezek a rátóti idillek nem mindig zavartalanok. Időről-időre új vendégek érkeznek, meghívottak és hivatalnok vegyest. A ház egész a tetőzött megtelik. A posta ontja a leveleket és aktákat, a telefon nem szünik meg csilingelni. Az ilyen napokon több dolog van Rátóton, mint a fővárosban a miniszterelnök hivatalában. A rátóti dolgozószobában a titkárok végnélküli szitirozott táviratok megtejtésén fáradoznak, melyek javarészt a gazdájuk, általános csodálkozásra, elolvas a kulcs nélkül is.

Az ideérkező újságokból valószággal hegyet lehet csinálni. És átutaja rövid idő alatt valamennyit, hála nagy újságolvasói rutinjának. És érdeklí mindahány, akár dicsejtelt zengi, akár korholja. De tekintélye csak a komoly sajtónak van.

Majd sétára hi a miniszterelnök, melynek folyamán hatalmas mezőgazdasági tudását nem győzzük csodálni. A belső gazdaság megtekintése után örmöst kísérjük a másik tanyára, Héraházára, mely mintegy negyven kilométernyire van Rátótól. Mindenütt a legpompásabb termés, amelynek beígadására az aranytisztaság gazdasági épületek már készen állanak. És az istálló az ő tisztavérű állataikkal! Ezekre rendkívüli súlyt fektet a miniszterelnök s szívesebben viseli el annak a gyanuját, hogy ő rossz politikát csinál semhogy valaki azt mondja, hogy az ő állattenyésztése nem a legkövetesebb az egész országban. De hiszen ez el van ismerve nemcsak idehaza, hanem az ország határain túl. — legutóbb is a moszkvai kiállításban kapott érte kitüntést.

Es a gazdaságok megtekintése után a vidáman hőmpölygő Rába nyújt epnyílést a nap melegé ellen. Szécs aléve vezet a partjához; iariások között járunk, melyeket Deák-pátánoknak hívnak. Most ezek között jött át Rátóra gyámleánya és Széll Kálmán látogatására Deák Ferenc pusztaszent-lászlói birtokáról.

— **Időjóslatok.** Falb Rudolf a jövő hónapra nem jósol valami nagyon kellemes időt. Jólásai szerint augusztus első negyedére esőzések és nagy zivatarok várhatók. A hónap második harmadában igazi kánikula lesz, nagy szárazság és nagy forróság, melyet a harmadik harmadban sűrű esőzés fog föl-váltani. Szóval: Falb jóslata szerint augusztus sem lesz igazi nyári hónap s az a hőség, melyet az idén eddig hiába vártunk, augusztusban sem fog bekövetkezni.

— **Istentiszteleti rend.** A pesti izraelita hitközség dohány-utcai templomában a péntek esti istentisztelet további intézkedései 7 órakor kezdődik.

— **A bur gyermekek és a béke.** A fok-földi Wellington egyik leánynevelő intézetében egy német hölgy is tanult. Az iskolában élte át, azt a világtörténelmi nevezetességű momentumot, amelyben megkötötték a burok és angolok között a béke s érdekesen írja le most egy hamburgi lapban azt, hogy hogyan fogadták a béke híreit a boer gyerekek. Keservesen zokogtak a kis lányok a hír hallatára s szobájukba vonulva, az ágy párnáiba tetemve az arcukat olyan kétségbeesetten jajeszköltelek, hogy lehetetlen volt megnyugtattani őket.

— **Elvették a hazánkat — ezt hajtogatták s igazán temetées hangulattal telt meg az iskola.**

A szomszédos fiu-nevelőintézetben még sokkal nehezebben lehetett lecsendesíteni a harcias kis boerokat. Itt már nem is maradt a passzívitás határai között a szabad hazá elvesztése feletti keserűség. Egy angol fiu kitűzte az ablakába a brit lobogót. Reggelre egy kormos pózna maradt az egészéből. A szövet leégett róla. A bűnösök is jelentkeztek. Egy tizenéves transvaali fiu bevallotta, hogy ő égette el a lobogót — harmadmagával. A bűntársak se idősebbek, mint ő. Másnap reggel mind a hármat megpálcázták. Angol katonák mentek az intézetbe s a tanulóknak jelenlétében elverték a gyerekeket. Egy kis részét tehát visszaadták annak a verésnek, amit ők kaptak három év alatt.

— **Jankó János halála.** Jankó János holtestével ma este hét órakor érkezett vissza Borszékéről dr. Semayer Vilibald. A holtestet a közepesvárosi pályaudvarról még az éjél átvizsik a jerepesi-temető halottasházába és ott ravatalra teszik. A temetés holnap, pénteken délután négy órakor lesz. A Nemzeti Múzeum igazgatóságának ma meleghangu táviratban fejezték ki részvétüket: *Fraknoi Vilmos püspök, Munkácsy Bernát, a Néprajzi Társaság első alelnöke, Szebestyén Gyula, a társaság titkára. A Magyar Nemzeti Múzeum tisztikara külön gyászjelentést adott ki, dr. Jankó haláláról.*

Kolozsvárt általános és mély részvétet keltett dr. Jankó János kiváló etnografusunk korai halála. Dr. Jankó Jánost kérte fel az Erdélyi Kárpát Egyesület is, hogy a Mátyás király születési házában rendezendő néprajzi muzeumát rendezze. Éppen ezért utazott le dr. Jankó Borszékra is, hogy az egyesület muzeumi asszisztensét a néprajzi gyűjtésre kiképezze. Már megérkezésekor, e hó 21-én régi asztmája és szivbaja felújult s ezért dr. Vámosy Zoltán főorvos kezelése alatt Borszéken maradt és a muzeumi asszisztent egyedül küldte ki gyűjtésre. Másnap egészen jól érezte magát és még dicsekedett is ezzel. E hó 23-án 11 órakor egy tojást rendelt és amikor a felszolgáló pincér 12 órakor az evőeszközök után ment, Jankó Jánost már életlenül találta. Az E. K. E. elnöksége intézkedett, hogy a muzeum épületére gyászlobogó tűzessék ki, a temetésre több tagból álló képviselőköt küldött ki, a ravatalra koszorút helyeztetett és javaslatot tett a választmányának, hogy az elhunyt arcképe a muzeum részére lefestessék.

— **A pusztaszeri Árpád-ünnep.** Az augusztus 3-án Pusztaszeren végbenem Árpád-ünnep nagyszabásúnak és országos jellegűnek ígérkezik. A „Pusztaszeri Árpád-Egyesület” e napon tartja alakuló ülését s első alkalommal fogja ünnepelni a honalapítót. A programot most állították össze véglegesen, mely a következő:

Augusztus 2-án a székesfővárosi és vidéki vendégek ünnepélyes fogadtatása a szegedi pályaudvaronkon és este 8 órakor a Kass-vigadóban ismerkedési estély. Augusztus 3-án reggel 5 órakor indulás Pusztaszerre. A zászlós menetet Pusztaszer határában lovasbandérium várja. Megérkezése után sátorverés, táborba szállás, reggeli. Előkészületek az ünnepségre. Reggel 9 órakor szent mise és szent beszéd. Tartja Váradgyula római katolikus áldozár. Szent mise alatt óségi magyar egyházi énekeket ad elő a szegedi dalárda. Árpád-ünnepély és a hét vezér fájának felavatása. 1. Himnusz, éneklí a szegedi dalárda. 2. Alkalmi költemény, szavalja Pósa Lajos. 3. Ünnepi beszéd, tartja dr. Becey Károly. 4. Szentelt hantok, éneklí a szegedi dalárda. 5. A hét vezérember emlékére ültetett hársfák egyházi megszentelése és elvezése. Záróbeszéd, tartja Labay Antal. Végül a Szózat. Ezután a Pusztaszeri Árpád-Egyesület alakuló közgyűlése. Ezt követi az áldomás. Délután 3 órakor néptünnepély. Visszavonulás a sátrakba. Este 7 órakor indulás Szegedre, este 9 órakor társasvacsora a Kass-vigadóban. A rendezőbizottság kívánatosnak tartja, hogy az ünnepélyen résztvevők magyar ruhákban, nemzetiszínű jelvényekkel jelenjenek meg.

— **Szeged a tengeren.** Fiuméből táviratozzák: Szeged városa a róla elvezett Adria-hajónak ma a következő ajándékokat küldte: A város ömérével ellátott és a város színeiből egybeállított zászlót, amelyet ünnepi alkalmakkor fognak a hajó első árbocára felvonni, továbbá a város fontosabb pontjait, épületeit és közintézményeit magában foglaló diszalbumot, a szegedi kalauzt, Szeged története, Szeged újabb kora és Szeged és népe című dízsműveket. Az Adria-társaság az ajándékokat a Szeged legközelebbi hazakerkezésekor fogja a hajó parancsnokának átadni.

— **Dreyfus megszólal.** Dreyfus csöndes ember lett. Megalkudott a viszonyokkal s nem követeli többé a maga igazságát a törvény előtt. Megelégszik avval, hogy Európa közvéleménye teljesen fölmentette őt a hazaárulás vádjától. És ellenségei nem nyugosznak most sem. Nemrégiben egy francia lapban nyilatkozat jelent meg, melyben valaki azt állította, hogy Dreyfusnak csakugyan nem volt soha semmiféle összeköttetése Németországgal, de Oroszországnak csakugyan adott el áruló iratokat. Ezt a nyilatkozatot valószínűleg Gallifet tábornok írta. Dreyfus most megszólal s a Radicalban felel erre a rágalomra. Kijelenti, hogy ez az állítás is éppoly hazugság, mint az a sok, amelyvel szerencsétlenül tették s hangsúlyozza, hogy neki sem Oroszországgal sem más hatalmassággal szolgálatai évei alatt összeköttetése nem volt.

— **Csodarabbi a fővárosban.** A fővárosban egy csodarabbi tartózkodik most ötdömögével. Galiciából jött a csodarabbi Budapestre s emberei hamarosan elhíresztelték, hogy a rabbi azzal a csodás tehetséggel bír, hogy mindenkit kigyógyít, aki hozzá fordul. A napokban egy pár újság foglalkozott a csodarabbi dolgával s most már csak úgy tudunk hozzá az emberek, úgy, hogy a VIII-ik kerületi kapitányság is ügyet vetett a dolagra s valószínűleg ki fogják utasítani őt is úgy, mint annak idején *Golan Kader-t*, az indiai csodadoktort. A csodarabbi neve, mint bejelentés lapjából kitűnik, *Padvas Hersel Ozian*, foglalkozására nézve *izraelita előimádkozó*. *Kolomea* galíciai helységből érkezett négy társával együtt, akik közül az egyik szakácsa, a többi pedig segítségére van a páciensekkel való érintkezésben, mert a csodarabbi csak héberül beszél. Itt Budapestben az Ujvásiárter 10. sz. ház első emeletén bérelt ki két hálószobát lakást. Ugyanabban a házban öt esztendővel ezelőtt is lakott egy hasonló csodarabbi, de alig egy-két napi működés után a rendőrség kitoloncoltatta a fővárosból. *Padvas Hersel Ozian* és társai óvatossággal fogtak a munkához. Csak a külvárosi, babonás lakosság körében híresztelték el, hogy a rabbi csodálatos gyógyító-tehetséggel van megáldva és ezek sorából kerültek ki az első látogatók. A csodarabbi rendszeresen megvizsgálja a pácienseket s valamit felír neki egy cédulára s azzal elbocsátja. A másik szobában azután a segítők megmagyarázzák a betegnek, hogy mit ír föl neki a rabbi és figyelmeztetik az ott felállított perselyekre, de azonkívül maguk is megszarolják. Ma délelőtt ismét egy sereg ember jelent meg az Ujvásiár-ter 10-ik számú ház előtt, hogy a csodarabbi elé mehessenek. De a rabbi nem volt odahaza és lakása is üres volt. Tegnap ki kellett költöznie az elsőemeleti lakásból és egyelőre ő és társai ugyanabban a házban levő imaterembe vitték holmijukat. Ott maradt társai a várakozóknak azt felelték, hogy a rabbi elment a fürdőbe és csak délfelé tér vissza. A ház előtt egész délelőtt husz-három ember várt a csodarabbi, aki végre tizenkét óraker megérkezett és az imaházban rögtön megkezdte ismét a rendeltetést. A segítők azt híresztelik, hogy a belügyminisztériumtól engedelmre van a gyógyításra. A VIII. kerületi kapitányságon azt mondták, hogy érdeklődnek a dolgot iránt és megindítják a csodarabbi ellen az eljárást.

— **Haiálózás.** *Hivstl József*, a *Phoenix* biztosító-társaság viszontbiztosító osztályának főnöke ma éjjel 36 éves korában Budapestben meghalt. Temetése holnap, pénteken délután tizenegy óraker lesz a Külső-kerepesi-ut 8-ik szám alatti gyászházban. Az őszinte részvét megnyilvánulása mellett helyezett ma délelőtt örök nyugalomra az ifjan elhunyt *Salsberger Rezső*-t. A végítéssége az új zsidó temetőben megjelentek a tözsdatanács, a halottaizdá és a Lipótvárosi Kaszinó számos tagja. A galottas házban jelravalozott koporsót teljesen elborította a sok koszorú. Fájdalmas jelenet volt, mikor az elhunyt menyasszonya szivetrázó sikoltással riószkodt a koporsóra. A nyitott sírnál dr. *Weiss Mór* bucsuztatta el a halottat.

Heimann titkos kereskedelmi tanácsos, az E. Heimann bankház főnöke ma Marienbadban meghalt. *Ráduy Sándor* Lövete közügy jegyzője. magy. kir. anyakönyvezető, Udvarhelyvarmege törvényhatósági bizottságának és a jegyzői nyugdíjválasztmányja tagja, az udvarhelymegei közügy jegyzője egyesületének elnöke 1. hó 20-ikán Homoród-Almás közügyben ötvenhárom éves korában szívszélhűdés következtében meghalt.

— **Szerencsétlenség a vadászon.** *Salsburgból* lávirozók, hogy tegnapelőtt este, egy Saiyeri Rudolf nevű stahrembergi földbírtokost súlyos baleset érte vadászat közben. A földbírtokos egy erdőór kíséretében indult vadászatra. Raurchi vidékére, Mikor az erdőben pihenőt tartottak, az erdőór puskája, mely egy fának volt támasztva, lecsuszott a földre és elcsúszott. A golyó Saiyeri karjába furdódott, mire a földbírtokos eszméletlenül a földre zuhant. Estében a saját puskája is elcsúszott, melyet kezében tartott. A második lövés Saiyeri lábát érte, ahol szintén súlyos sebet ütött. Az erdőór nagy fáradsággal elcipelte az eszméletlen embert egy korcsmába, ahonnan másnap *Salsburgba* szállították.

— **A kisbírtokosok új palotája.** Fővárosunk ismét egy új középülettel gazdagabb. Az új épület a kisbírtokosok országos földhitelezetének palotája, mely a főváros egyik legszebb helyén, az új ország-ház közvetlen szomszédságában, az Akadémia- és a Géza-utca sarkán emelkedik. Főhomlokzata a Dunára, illetőleg arra a térre nyílik, ahol a jövő évben gróf Andrássy Gyula szobrát felállítják.

Az új palota méltó keretűl szolgál az új ország-háznak. Háromemeletes homlokzatát hatalmas oszlopok és kupolák ékesítik. Diszes előcsarnokából nyílnak földszinten a hivatalos helyiségek, a pénztárak és pánccsoszobák. Az első emeleten van a pompás berendezésű nagy díszterem és dr. *Imrély Kálmán* vezérigazgató hivatalos helyisége. E körül sorokoznak a rendkívül tágas, szép irodai helyiségek éshivatalok, melyek mind hazai készítésű modern burorokkal vannak berendezve. Az egész ház, melynek második emeletén van az igazgató lakosztálya, teljes felszereléssel együtt kizárólag magyar iparosok műve. A palota építésével az igazgatóság, míg egyrészt a tagok régi óhajátát teljesítette, másrészt hozzá akart járulni az új ország-ház környékének szépítéséhez.

Az intézet bálvány-utcai régi helyiségéből a mai napon költözött át Géza-utcai új otthonába, amelyet ez év szeptember havában diszközgyűlés kapcsán fognak ünnepélyesen felavatni.

— **Az észak-afér.** Az a valóban regényes história, amelynek színhelye gróf Harnoncourt Felix écskai kastélya volt, most kezd csak valójában bonyolódni. Közöltük magat az esetet a *Nagybecskereki Hírnap* nyomán, majd ennek a lapnak a közlésére dr. *Wahrmann Ernő*-nek a cáfolatát. A *Nagybecskereki Hírnap* azonban nem hagyta annyiban a dolgot s a cáfolatra cáfolattal felel. Állításainak igazolására gróf *Harnoncourt Félix*-et és *Jaime de Bourbon* herceget szólaltatta meg. A *Nagybecskereki Hírnap* ezeket közli:

Ma déli fél 12 óraker tudósítónkat újból kiköltöttük Écskára, hogy gróf Harnoncourt Felix és Jaime herceg személyes nyilatkozatát meghallgassa dr. *Wahrmann* cáfolatát fölött. A beszélgetésnél jelen volt Papp Géza országgyűlési képviselő is, aki többször közebe is szólt. Gróf *Harnoncourt Félix* munkatársunk előtt a következőképpen nyilatkozott:

— Nagyon csodálkozom, hogy *Wahrmann* a lapokban nyilatkozik. A tényállás az, amelyet önköz megírtak. Lefordítottam magamnak tudósításukat s azt a valóságnak teljesen megfelelőnek találtam. A dolognak tényleg vannak olyan nüanszai is, amelyek a nyilvánosság elé tényleg nem valók. Dr. *Wahrmann* azonban csakugyan *rám akart löni négyszer egymásután*, s ha az én szavam kétségét támasztana, van elég tanum rá, többek közt maga *Jaime* herceg is.

Ebben a perében lépett a szalonba *Jaime de Bourbon* herceg, aki munkatársunknak szóról-szóra a következőket mondta németül:

— Magam is jelen voltam, amikor dr. *Wahrmann* másodszer ráfogta a legyvert *Harnoncourt* grórra. Közvetlen a gróf mellett álltam. Azt is jól láttam, hogy a revolver zárókészülékét többször próbálta felnyitni, de ez nem sikerült neki. Az, amit dr. *Wahrmann* nyilatkozatában mond, hogy t. i. én a zsidókat ócsároltam volna, nem felel meg a valóságnak. Soha ilyen kijelentéseket nem tettem, mert én a zsidókat éppoly szeretem, mint többi embertársaimat.

— **Szerencsétlenül járt turisták.** *Christ Viktor*, a bécsi udvari opera zenekarának tagja, néhány nappal ezelőtt egy barátjával a tiroli hegység közé rándult. Tegnap az a hír érkezett a 31 éves fiatal ember szüleihez, hogy *Christ* lezuhant a *Rothwandl*-ról és szörnyet halt. Holttestét *Bécsbe* viszik.

— **Tragikus osónakázás.** *Kubinból* je'nti tudósítónk: *Klinger* Lajos tanító a feleségével, két sógoronőjével, *Beyer* Ionával és *Margittal* s *Riedl* Rezső joghallgatóval Báziasról a mult vasárnap átrándultak *Kubinba* s onnét osónakon *Dubovácra* akartak menni. *Dubovác* közelében egy vontatóhajóval találkoztak, amelyben kikerültek ugyan, de a telzavart hullónak a könnyű járművet annyira himbálták, hogy a osónak feltorult. A segélykiáltásokra a már jó távol lévő hajóról mentőosónakot küldtek, mire azonban a hajósok megérkeztek, a három nő elmerült. *Klinger* Lajos tanító és *Riedl* Rezső, akik uszással tartották fenn magukat, megmenekültek s a hajósok partravitették őket. A vízbe hullad, három nő holttestét másnap Bázias közelében fogták ki.

— **Nyilatkozat.** A *Budapesti Házfelügyelő Egyesület* választmányi ülése kimondta, hogy a *Házfelügyelő és Kapusok Rókkant- és Nyugdíjgyesülete* célját fölősségesnek, kivihetetlennek és károsnak tartja. E hírre *Berthóly Apád*, a gróf Szapáry Pál védnöksége alatt álló rókkant- és nyugdíjgyesület elnöke nyilatkozatát küldött be hozzánk, amely a többi közt ezt mondja: Mivel a házfelügyelő egyesületének határozata alkalmas arra, hogy a nyugdíjgyesület szolidaritása iránt bizalmatlanságot keltsen, mint illetéktelen beavatkozás visszautasítjuk és kinyilatkozatjuk, hogy nyugdíjgyesületünk alapszabályait a belügyminiszter július 18-án 75.3-7. szám alatt jóváhagyta, tehát nem tartotta feleslegesnek, sem károsnak, sem kivihetetlennek.

— **A hadihajók alkonya.** Ugy látszik, csakugyan technika az, amely az örök békét megszerzi az emberiségnek. A rettenetes lövegeket végre is iszonyodva fogja eldobni az ember magától s inkább lemond minden hódítási vágyáról, semhogy azt a borzalmas pusztítást végigélezze, melyet az egyre tökéletesebb gyilkoló szerszámokkal lehet megeselekedni. A mostani találmány, melynek előállítását az Unio kormánya befejezte, valósággal megszünteti a hadihajók használhatóságát. A találmány egy, időre szabályozható, gyújtó, mely lehetővé teszi, hogy a lövedék mielőtt felrobbanna, áthatoljon a hajó páncélján. A próbaknál egy 12 hüvelyknyi lövedék robbanás nélkül átfúrt egy 14 hüvelyknyi vastagságú páncélt. Az új lövedék rendkívül pusztító erejű anyaggal van megtöltve.

Egy *Washingtoni* távirat jelenti a *Berliner Tagblatt*-nak, hogy ott egy új ágyugolyóval kísérleteznek és az eredmények meglepőek voltak. Az új ágyugolyó, amelyet 12 hüvelyknyi ágyúból lőttek ki, keresztül tört egy 14 hüvelyknyi vastagságú *Krupp-féle* páncélt és nem robbant fel előbb, csak aztán, amikor keresztül hatolt a páncélon. Az új ágyugolyó gyutacsja és cilindere ugyanis olyan szerkezetű, hogy a golyó csak a páncél áttörése után explodál. A lőpor összetétele és a robbantó anyag maga szintén a feltaláló titka.

— **Kubelik cáfolata.** *Kubelik* Jan, a Budapestben feltűnt cseh hegedűművész cáfol. Nyilatkozik a prágai *Narodny Listy*-hez intézett levélben bátyja ellen, aki titkárát, *Skriván* megtámadta. Zsarnokságról — írja levélében *Kubelik* Jan — szó sem lehet imprezárióm-nál. Mindig szabadnak és megelégedetnek éreztem magam. Az sem igaz, hogy nemzetietlen volna eljárásában, mert épp *Skriván* egy intézi a dolgot, hogy minden évben Prágában vagy más cseh városban koncertet adok. Hogy Párisban telepedtem le, azt különböző körülmények okozták, de nem az imprezárió befolyása. Azt hittem, hogy ezzel megtalálom lelki nyugalmamat s ellenségeimet is kielégitem. Nem mindenki renegát, aki hazáján kívül másik hazát talál. Végül kijelenti *Kubelik*, hogy nem igaz az a hír, hogy vagyonával a börzén játszanak. Sőt imprezáriója mindig arra törekedett, hogy vagyonából egy részt félretegyenek és biztos helyen letébe helyezzének.

Kubelik bátyjának állítását cáfolja meg egy prágai levél is, amely egy mai estilapban jelent meg. E levél szerint *Skriván* pört indított *Kubelik* bátyja ellen a róla terjesztett hírek miatt. *Kubelik* újra nyilatkozott egy prágai lapban, hogy *Skriván* minden tekintetben korrektül viselkedett irányában és az ellene felhozott vádak csak irigységből és kapzsiságból származnak. Elmondja *Kubelik*, hogy leveleket kapott, amelyben a nagykörűség megvonásával tenyegiték, hogy vagyonra (és ez nagyon tekintélyes) hat bankban van biztos letébe helyezve és hogy ezzel csak maga *Kubelik* rendelkezhetik.

Skriván imprezárió szintén megnyilatkozott a prágai lapokban, kimutatva, hogy egyedül *Kubelik* anyja 1901-ben 14.000 koronát kapott művészi fiától és hogy ő sohasem korlátozta *Kubelik* bőkezűségét családjával szemben. Való igaz továbbá, hogy *Kubelik* családja, amely nagyon szegény volt, most egy moldvapartii házban az egész első emeletet lakja lényesen berendezett szobákban, ennek a költségeit is *Kubelik* Jan viseli. Azonkívül tanitítja *Kubelik* Jan a prágai orgona-iskolán öcsét és teljesen sajátjából fedezi az ezzel járó kiadásokat. Ha, mondja a levél, *Kubelik* Janon csakugyan valami sérelem esnék, úgy bizonyára egy emberként mellé állna a cseh zsmunalisztika, mert hiszen sokkal közelebb áll hozzá az a művész, aki a cseh névnek az egész világon dicsőséget szerzett, mint az imprezárió. És ha a cseh sajtó az egész Kampanyba csaknem kivétel nélkül nem a feljajduló család pártjára áll, ennek oka abban rejlik, hogy Prágában ismerik a személyeket és viszonyokat és tisztában van mindenki a kevésbé épületes családi intrikáknak éppenséggel nem nemes indító okaival. Ezt tudja *Kubelik* Jan is és ezért hűdedett el családjától és ezért határozta el, hogy állandoan a külföldön fog telepedni.

— **A galiciai munkás-sztrájk.** *Lembergi* lapok jelentik, hogy a sztrájkra igaztók legnagyobb része rúthen egyetemi hallgatók, akik kerékpáron bejárják a sztrájk-tanyákat, rőpíratokat osztogatnak és lázító beszédeket mondanak. A diákok közül többet letartóztattak. A *Lembergi Sıla* című rúthen egyesületben házkutatást tartottak, amely azonban nem vezetett eredményre, mert a keresett rőpíratokat nem találták meg.

— **Megőrült gyujtogató.** *Forgó* Mihály csongrádi gazda felesége *Palásti* Borbála a mult héten felgyújtotta a többi gazdák buzakalai közé helyezett buzatermesét, hogy régi haragosa. *Szörő* Elek javára ne legyen behajtható a megtelt költség. A letartóztatott asszonyt, miután beismerésben volt, szabadon bocsátották, azonban oly feltűnő volt rajta a téboly, hogy förté tegnap kénytelen volt mint dühöngő örüllet a kórházba szállítani.

— Az 6s-budavári Martinique-ünnepek. Ma délután s éjszaka zajlott le 6s-Budavára martiniquei ünnepek. A nagy jótékonyóelu ünnepek, amelynek rendezésében részt vett a *Budapesti Újságírók Egyesülete* is. Óriási közönség vett részt. Délután a gyermekek, este a tündérváros igazi látogatói gyönyörködtek a tarka s változatos ünnepség egyes számaiban, amelyek együtt *Friedmann igazgató* invenióját és áldozatkésztségét dicsérték. A nagy erkölcsi siker nyomán, amely 6s-Budavára direktorának vállalkozását kísérte, szép összeg jut a martiniquei segítő-akció jávára. A pompás Prandi-színház ingyenes előadásával kezdődött a délutáni ünnepség. A szépségverseny volt a gyermekmulatság clouja. A szépségversenyen az első díjat Friedmann Bella nyerte. A második díjat Ooskay László, a harmadik díjat Patti Ilonka. Díjakat nyertek még: Böszörményi Aladár, Frankl Lili, Gonda Elluska, Gregsa Didike, Hilek Margit, Hornstein Miklós, Rozsássy Sárka, Schlösinger Margit, Sterk László, Vöcseli Klárika. A díjakat a pazarul felkészített mesecében osztották ki az apró népség között. Az esti ünnepségen az 6s-budavári rendezvényekről kívül vendégek is működtek közre. Előtt a szép Carré Katicával élén felvonult tarka jelmezekben a cirkusz személyzete paripákban és gyalog. A remek felvonulás után megkezdődött a Mont-Pelée kitörése, a pompás tüzijáték, amelynek a fénye sötételte a tűzhányó pokoli működését. Jóval egy óra után sorsolták ki az automobiljait, az automobil-sorsjegy nyerőszámát holnap közöljük. Az ünnepség ragyogása belenyulik a hajnali órákba, pompásan mutat a díszesen kivilágított tündérvárosban a közönség.

— A new-yorki rabbi temetése. A new-yorki ortodox hitközség íróbbiját híveinek óriás részvéte mellett kísérték tegnap örök nyugvó helyére. A temetésen tiszelnél nagyobb számú tömeg vett részt s a menet a legnagyobb rendben indult meg a temető felé. A Hoe-cég gépgyára elő érve, hirtelen nagy pánik támadt. A gyár ablakából néhány antiszemita munkás törv zivel megöltött edényeket kezdett hajigálni a halottas kocsi felé. A kegyeletükben megsértett gyászolók erre megrohanták a gyár épületét és néhány pillanat alatt összerombolták a földszinti helyiségeket a bennük levő gépekkel együtt. A munkások az emeletre vonultak és onnan tüzfecskendőkkel iparkodtak visszariasztani az ostromlókat. A rendőrség is beavatkozott a dologba s lovaikkal több embert összetiportak. A dulakodásban, melynek sok áldozata a kórházban ápolják, két rendőr és kilenc zsidó halálosan megsebesült. A Hoe-cég legmélyebb sajnálatát fejezte ki a botrányon, melyet alkalmazottai okoztak.

— A hannoveri sakkturna. A mai nyolcadik fordulóról kiküldött tudósítónk a következőket tájékoztatja: A B. Iótorna győztes csoportjában első a magyar Fleischmann Leó lett, akit a Budapesti Sakkkör küldött ki a tornára és aki így fényesen megfelelt a beféje helyezett várakozásnak. A mestertornában ma Janovszki vezérelő-játszmában megverte Napiert, akinek már ugyszólván nyert pártja volt, de elnézés következtében rossz helyzetbe került. Pillsbury spanyol pártit nyert Atkinstől, Gunsberg orosz pártitban megverte Csigorint, Gottschall legyőzte Wolfot, Marshall Cohut, Levin Ollandot, Mises Masont és Sviderski Popielt. A Süchting-Bardeleben pártit remisvel végződött. — A torna állása a mai nyolcadik fordulón után a következő: Janovszki 7½; Pillsbury 6½ (1); Marshall 6½; dr. Olland 6½ (1); Mises 6½; Atkins 5; Lewin 4½; Sviderski és Gottschall 4; Bardeleben 3½ (1); Csigorin, Napier és Gunsberg 3½; Süchting 3 (1); Popiel 3; Cohn 3; Mason 2; Wolf 5.

— Befejezett tanulmányt. Fiuméből táviratozák, hogy a *Saida* hajókorvet, amelyen a fiumai haditengerészeti akadémia első évfolyambeli növendékei voltak tanulmányt, hazaérkezett. Ma harmadéves növendékek indultak a *Saida* korvetten Patrasha, Pireusba, Szmirnába, Számosba, Szirába, Zanteba és Polába.

— Gyermekek tűshalála. Marburg közelében, *Pozbora* faluban tegnap este nagy tűzvész pusztított, amely 21 házat elhamvasztott. Egy vendéglőnek két kis fia odaveszett.

— A vérvad meséje. Nagyváradról táviratozák: Bihar községben *Agri* Salamon italméréséből tegnapelőtt két ember *Kis Ilona* 3 éves leányával a leány szüleinek pálinkát küldött és a leány eltűnt. A községben este az a hír terjedt el, hogy egy a községben tartózkodó kolozsvári zsidóember a leány vért vette az épülő kolozsvári zsinagóghoz. *Agri* boltját nagy tömeg fénygetésekkel megrohanták, de a csendőröknek sikerült a tömeget szétoszlatnia. *Agri* boltját másnap ismét megrohanták, de akkor egy parasztlány azt jelentette, hogy az eltűnt *Kis Ilonát* a szomszédos Kiszántó község határában sírva megtalálta. *Agri* a felbujtókat ellen bünyávit feljelentést tett.

— Beomlott ház. *Pragában* nagy szerencsétlenség történt ma egy újonnan épült házban és állítólag tizenhat munkás lett áldozata. Egy óriási új házban beomlott a negyedik emelet boltozata. A romok ma-

gukkal ragadták az alsó három emelet boltozatait és falait úgy, hogy az épületnek csak külső falai maradtak állva. A munkások száma, akik az épülő ház állványán voltak elfoglalva, mint egy későbbi távirat jelenté, még ninos biztossággal megállapítva. Azt mondják, hogy öt férfi és egy nő van a romok alatt.

— Öngyilkos urnák. *Sátorhajóhelyről* táviratozák: Szerencsén *Bombauer* Edgar királyi albiró fiatal neje íobelötte magát. Csak néhány hónapja voltak házasok; az öngyilkosság okát nem tudják.

— Gyilkos gyermek. Recessből táviratozák az alábbi borzalmas gyilkossági esetet. A remesi vasút egyik hivatalnok a vasárnap St.-Germain sur Lillé-be ment horgászni s magával vitte négy fiatal leányát is. Három idősebb leánya a közelben levő Kalvária-hegyre ment, 6 maga pedig legfiatalabb, tizennégy éves leányával horgászni kezdett. Rövid idő múlva arra ment egy *Fourrel* nevű tizenkétéves fiú, aki beszélgetésbe bocsátkozott a horgászokkal. A fiatal leány megemlítette, hogy nővérei felmentek a Kalvária-hegyre, mire a fiú ajánlkozott, hogy felkíséri őt oda. Az atya rövid habozás után beleegyezett, mire a fiú a leánnyal eltávozott. Többet nem is tértek vissza. A három idősebb leány már rég lejt a hegyről, de a legfiatalabbnak nyoma sem volt. A megrémült atya keresni kezdte és a közeli erdőben, egy bokor mögött rá is akadt a leány véres holttestére. A csendőrök még aznap este letartóztatták *Fourrel*t, aki önikunusan bevallotta, hogy a leányt erőszakot akart elkövetni. Amikor ez nem sikerült, késével agyonszurta a szerencsétlen teremtést.

— A kosarasasszony a toloncházban. *Fábián* Józsefiné, a híres kosarasasszony, amióta kitétek a szűrit a Homok-utcai lakásából, egész nap az utcán csavargott, mert sehohsem akartak neki szállást adni. A főkaptányság most a kosarasasszonyt osavargásért előállította és a toloncházba vitette ki. Az eljárás tovább folyik.

— Véres munkáslázadás. *Temesvárról* jelentik, hogy a *dentai* pusztán ma román és német mezőmunkások összeszököltek, mire a román munkások revolverből lövöldözni kezdtek. Hét munkás *suycosan megsebesült*. A csendőrség helyreállította a rendet; az ügyesség megindította a vizsgálatot.

— 6s-Budavára új augusztusi variété műsorának ma lesz a bemutatója a nagyszínpadon. Az új attrakciók között bizonyára fel fog tűnni *Mlle Sicy Nirvana* remek előképeivel, melyekben egy eleven ló is szerepel, továbbá *Mr. Bard a világ egyik elsőrangú sodrony-művésze*, *Stelling és Revel* a legkiválóbb nyújtó-tornászok. Az igazgatóság egyttal újítást is honosít meg ma a nagyszínpadon. Változatosság kedvéért ugyanis egy kitaláló egyfelvonásos bohóságot is előadát, melynek a címe és a tartalma is nagyon időszerű: „A szalmaözeveg”. A darabot a legkedvesebb variété kómikusok egyike *Steinhardt Géza*, *Steinhardt és Paterdi* Gyuia fogják diadala segíteni, kik mátló fogva a nagyszínpad állandó tagjai. *Steinhardt* új kuplékat is fog énekelni.

— Cigányzene a Telefon Hírmondóban. Ma esti cigányzene közvetítéssel kellemes szórakozást nyújt előfizetőnek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a *Hírmondó rádiója* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abnonensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó. E zeneátvitelt azonban megszakított szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözsedárlatokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az esti folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Mindehón hólgymek** nélkülözhetetlen a Margit-erőme, készíti Földes K. gyógyszerész Aradon. Páratlan bőrálópol és közkedvelt szépitő-szer. Kapható a gyógyszerárakban. Nagy tégely 2 K., kicsi 1 K. Főraktáros Budapest: Török J. gyógyszerésztára Király-utca 12. és Andrássy-út 26. Dr. Egger Nádora-gyógyszertára, Váci-körút 17.

FŐVÁROS

(*) **Kossuth-émlékfák.** Dr. *Flóris* Áron, a Kossuth emlékiültetés-bizottság nevében kérte, hogy a főváros Kossuth emlékére a Sashegyen és a Jánoshegy le-tarolt részein szederliakat ültessen. Minthogy azonban a Sashegy magántulajdonban van, a Jánoshegy pedig évekre megállapított üzemterv szerint kezelendő, a kérelmet a tanács nem teljesítette.

(*) **A képviselőválasztók névjegyzéke.** Tegnap tett le az a határidő, a melylyel a kir. Kuriahoz, az 1902. évre érvényben levő képviselőválasztói névjegyzékek ellen felelőzesséssel lehetett élni. Erre az időre összesen tizenkét felelőzést adtak be, amelyeket a bíráló választmány a legközelebbi üléséből fog a kir. Kuriahoz föltérjeszteni legvégső döntés végett.

(*) **A tanács az Uránának.** A tanács az Uránia-színháznak a múlt évi mutatóvány- és engedélydíjakat elengedte.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Vendégszereplés.** A kassai *Nemzeti Színház*-ban tegnap *Ujházi* Ede és *Szirmai* Imre vendégszereplésével a *Pillangó-csata* került színre. A közönség

egész este ünnepelte a művészeket, kikről a kassai sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg *Szirmai* vendégjátékát meg is töltdja s holnap híres *Napoleon*-ját mutatja be a kassaiaknak, holnapután pedig *Ádám és Éva*ban lép föl.

** **Városligeti Színkör.** A városligeti színkörben szombaton *Zischer*, új operettjének, *A három kívánságnak* lesz a bemutatója. Az új operett iránt a közönség körében nagy az érdeklődés; az igazgatóság már pénteken megkezdte a premiére a jegyek eladását. Az operett egyik főszerepét *Szklaia* Kornél, a Magyar Színház jeles komikusja játssza.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Művészet.** *A Lyka* Károly szerkesztésében megjelenő *Művészet*nek ma jelent meg a 3-ik száma. A gazdag tartalma, pazar díszszel kiállított revue híven követi előját. A művészeti cikkeken kívül számos érdekes és szép kép, továbbá két remek külön melléklet is díszíti ezt a számot, amely a kiadó Singer és Wolfner-cég áldozatkészségét dicséri. A kéthavonként megjelenő *Művészet* előfizetési ára egész évre tizennyolc korona, megrendelhető Singer és Wolfnernél, Andrássy-út 10.

○ **Az erdélyi fürdők.** Erdélyi fürdők, Ásványvizek címen dr. *Hankó* Vilmos az Erdélyi Kárpát-Egyesület kiadásában praktikus könyvet írt. A közönség megtalál benne minden adatot, hogy az erdélyi fürdőt, ásványvizet használhassa. A könyv ára 1 korona, megrendelhető az E. K. E.-nél Kolozsvárt.

VIDÉK

— **(Tiszujtás.)** *Hajdu-Szoboszló* város tegnapi közgyűlésén megválasztottak: polgármesterré egyhangulag *Fekete* Andor, tiszti ügyészség *Hetey* Ignác, első árvászeki ülnökké *Fehér* Gábor, adóügyi tanácsnokká *Oláh* Miklós, nyilvántartó tanácsnokká *Váci* Ferenc, második árvászeki ülnökké *Zakar* Sándor, ellenőrré *Sághy* Ferenc, közgyámá *Jeges* János, adópénztárnokká *Cseke* Gábor, tiszti orvosrá dr. *Kiss* Sándor, kapitányrá *Körner* Géza, pénztárnokká *Czeglédy* István.

— **(Szabolcsvármegye)** törvényhatósági bizottsága e hó 29-én *Fejétsch* Berthold főispán elnöklote alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amely alkalommal a törvényhatóság mintegy 160 kilométer fontosabb jelentőségű kuzutjainak kiépítésére és a tervezett helyi érdekű vasutak kiépítésére szükségelt segéj megadására benyújtott munka-programot elfogadták.

Nyiltér.

 6 cs. és kir. apostoli felsőge közeledő szilveszternapja, valamint a Szat. István napja, Magyarország nemzeti ünnepére, hátközöndök elismere, kitaláló minőségű **Pezsgőborainkat** **Transsylvania és Vin-Brut** szives megteleitására a legjobban ajánlján. — pezsgőborár — Louis François & Cie cs. és kir. udv. szállók, BUDAFOK.

Fájdalmas szívet tudatjuk barátainkkal, hogy legifjabb leánykánk **KLÁRIKA** f. hó 28-án Békés-Csabán elhunyt. Budapest, 1902. július 31. **Zerkowitz Emil és neje** szül. *Lówy* Irén.

Diskrétebbetek elsőrendű gyógyító-intézete Budapest, **Teréz-körút 44. Dr. Mitzger Tivadar** I. emelet. Személyes vezetése alatt, nyílv egész nap, Elismert hivatali gyógyhatáru modern intézet ideg-, neml-, vérbetegségek és gyengeség állapotok, impotencia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán, honorárium teljes gyógyulás után fizetendő. Prospektust és levelekre értesítési díjmentesen küld az intézet.

SPORT

* **Nemzetközi kerékpár-versenyek.** Az *Olympia* Sport-Egyesület vasárnap, e hó 3-ikán délután öt órakor tartja tizennyolcadik Nemzetközi Kerékpár-és Motor-versenyt, mely a következő versenyzámokból fog állni: *Megnyitó-verseny*, *Haladó verseny*, *Főverseny*, *Augusztusi Handicap*, *Motor-verseny*, *Egyórás-verseny*. Az egyórás-versenyben résztvosz *Héiny* Miksa, a már nálunk előnyösen ismert svájci bajnok, aki maú vasárnap gyönyörű tempójával bámulába ejtette Bécs közönségét, *Géger* Ferenc, Európa bajnoka, aki szintén megteleitést okozott Bécsben, amennyiben leverte *Fischert* és új rekordot állított fel 10 kilométerre, továbbá biztos induló a francia 100 kilométeres világbajnok *Stievers* Henrik, aki magával hozza a tulajdonát

közepő, a világ eddigi legnagyobb és legerősebb vezető-motortandeméit, melyek átlag 95-100 kilométer sebességgel képesek kifejtetni. A sprind-versenyekben valószínűleg indulni fog *Jellicke*, a cseh bajnok, valamint a müncheni *Hoffmann*, aki utóbbi időben szintén javult.

Alag fejlődése. Az alagi versenypálya máris kedvelt kirándulólhelye a főváros közönségének, de bizonyára még sokkal kedveltebb lesz nemcsak a kitűnő pálya, hanem a közelében levő nyaraló-telep is, mielőtt az az egyesület, mely a telep rendezése és emelése érdekében most alakult, megkezdéi működését. Az egyesület rögtön munkához lát, mielőtt a kormányhoz fölterjesztett alapszabályait a jóváhagyást megnyerik. Az egyesület élén dr. *Osvald* Albert fővárosi orvos, közegészségügyi tanácsos áll; alelnöke *Klászner* Rezső fővárosi tanár, titkára *Salkovits* Károly miniszteri főmőrnök.

Köttingbrunni versenyek. A kétévés nagy handicapja volt a mai versenyek főszáma. Tizenkilenc lovat mérlegelt fel e versenyre, mely szám élnéknél bizonyítja, hogy az idei köttingbrunni meeting sport szempontjából jóval felette áll a tavalyinak. Érdekes finisht eredményezett e futam Donnerwetter, Tepla, Klara és Ismét között, mert még a távozsolónál a négy lö fej felett vágatott. E konkurrensek közül elsőbbsen Klara esett vissza, majd Ismét elégezte meg a futást, de Tepla nem hagyta magát, s Adamsnak összes művészete szükséges volt, hogy egy kis fejhosszal biztosítsa a győzelmet Donnerwetter számára. A nyeretlenek gátversenyében Slinn szokás Couleurt oly hanyagul lovagolta, hogy az igazgatóság a következők két napra eltiltotta a lovaglastól.

A versenyek részletes eredménye a következők:
I. Nyeretlen háromévesek gátversenye. Díj 1800 korona, távolság 2400 méter. Gróf Esterházy F. Péteri dal-ja (Morton) első, Mautner V. Lucie-je (Poole) második, Dreher A. Hajdu-ja (Huxtable) harmadik. Azután: Couleur, Wawel, Irnost, Lachigulu. Totalizátor: 10: 58. Helyrefogadások: I. 50: 109. II. 50: 83. III. 50: 583.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1200 méter. Gróf Trauttmannsdorff L. Petronella (Barker) első, báró Harkányi J. Buzakája (Holmes) második, Krausz L. Marodeurja harmadik. Azután: Faix, Sardou, Aigrette, Heimehen. Via Appia, Pityke, Bécs, Saskia. Totalizátor: 10: 67. Helyrefogadások: I. 50: 191. II. 50: 120. III. 50: 285.

III. Kétévés nagy handicapje. Díj 10.000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Königsvarter H. Donnerwetterje (Adams) első, Mautner V. Teplája (Southey) második, Braganza herceg Klárja (Russel) harmadik, Krausz L. Ismétje (Bulford) negyedik, azután Ballada, Aka, Példa, Thibet, Strauss, Agnes, Sanyi, Sphinx, Rozmaring IL, Baltimore, Maud, Tatoo, Kintornás, Tannhäuser, Jucheh. Totalizátor: 10: 54. Helyrefogadások: I. 50: 110. II. 50: 189. III. 50: 152.

IV. Eladó kétévés verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Péchy A. Adrienneje (Tarál) első, gróf Trauttmannsdorff L. Frag-nichtja (Kruschill) második, báró Königsvarter H. Bolygóty (Smeyda) harmadik. Azután: Béka, Aozél, Dooskay, Windbeutel, Mohamed, Arras, Pikás. Totalizátor: 10: 35. Helyrefogadások: I. 50: 65. II. 50: 79. III. 50: 61.

V. Eladók verseny. Díj 2000 korona, távolság 1400 méter. Michelstetter Fr. Da oapo-ja (Smeyda) első, gróf Fries M. Kalupri-ja (Richnovszky) második, báró Uchritz Zs. Gurli-ja (Tarál) harmadik. Azután: Hozí, Fülöp. Totalizátor: 10: 67. Helyrefogadások: I. 50: 117. II. 50: 184.

VI. Akadályverseny. Handicap. Díj 3000 kor. távolság 3200 méter. Báró Morpurgo A. Myseryje (Morán) első, Dreher A. Kalauerje (Huxtable) második, Mautner V. Tiamoja (Poole) harmadik. Azután Néha-Néha, Széltoló, Kigridio. Totalizátor 10: 46. Helyrefogadások: I. 50: 94. II. 50: 72.

VII. Triesting-díj. Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Hg. Pálffy M. Hans-Bellingja (Tarál) első, báró Königsvarter H. Lumpácus IL-je (Smeyda) második, báró Springer G. Bergerje (Bonta) harmadik. Azután: Pusztabiró, Cserhá. Totalizátor: 10: 73. Helyrefogadások: I. 50: 235. II. 50: 127.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Cselédujság üzemel. Két évvel ezelőtt — 1900. év őszén — Adorján Marcell nevű ügynök egy cselédujságot alapított, azzal a céllal, hogy a lappal együtt majd a cselédhelyezést is végezni fogja. A szép tervhez azonban nem volt pénze és ekkor jutott arra a gondolatra, hogy óvadékokból joggal azt előteremteni. A lapokban közzétett hirdetésre fölös számban jelentkeztek az állást keresők. Ezekből aztán Adorján 160-300-600 korona óvadékokat vett fel s kinevezte őket a Cselédujság hivatalnokainak. A vállalkozás még igaz sem sikerült.

A kanciók alkalmazottak végre is belátták, hogy szélhámmossal van dolguk s feljelentették. Adorján Marcell azonban idejekorán észélt vette a bajnak s külföldre szökött. Közél kétévi bolygás után kórházba került élnév alatt. De itt felismerték, mire a rendőrség letartóztatta. Adorján ekkor öngyilkosságot követett el s megmérgezte magát. Hosszas, súlyos betegség után végre felgyógyult s a törvényszék nyolc rendbeli sikkasztás büntetést és két rendbeli vét-

ségért, valamint két rendbeli család büntetést helyezte vád alá. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntetőtörvényszék Agoraszó bíró elnökelete alatt. A tárgyalásra a beteg embert öben hozták fel a fogházból s úgy helyezték el a vádlottak padjára. Adorján különben beismerte tettét. A törvényszék dr. Polgár alügyész vádjára Adorjánt 2 sikkasztás büntetést és 2 év börtönrre ítélte, melyből 8 hónap kitöltöttéket vétetett a vizsgálati fogság által. Az ügyész megnyugodott, vádlott és védője felebbztek.

§§ A megsértett parlament. Viharos munkásság zajlott le 1900. április elsőjén a Tompa-utca 20. számú házban. A szónokok: Steinberger Sándor kárpitosság, Csanádi Dénes gyári munkás, Farkas Alajos mázolósegéd, Poláczek József szabósegéd beszédjeikben erősen sértő kifejezésekkel illették a magyar országgyűlést és annak tagjait. Így Steinberger Sándor az országgyűlés tagjait gazembereknek nevezte, s mikor ezért Jakab Béla rendőrtisztviselő is elnök által megintotta, Steinberger azzal felelt vissza, hogy amikor munkáskérdéseket tárgyalnak, akkor nem cukrosbeszéd, hanem forradalmi beszéd kell. Csanádi Dénes a következő szónok sem maradt hátra a sértegetésekben.

Nem népképviselők ülnek a Házban — ugymond — hanem 3 millió forintot vásárolt képviselők. Kitisztítjuk azt a piszkos istállót, melyet országgyűlésnek hívnak.

Farkas Alajos volt a leghevsebb szónok.

Tisztességes embereket kellene a parlamentbe küldeni s nem sertem a munkásokat azzal, hogy egy képviselő úgy nyilatkozik, hogy gazemberek, mert most visszamondjuk, hogy ő a gazember. Ezek azt mondják, hogy a nép csöcselék, nem értett a választási jogra, de még sem fogjuk túrni, hogy csirkefogók és gazemberek üljenek a parlamentben, meg fogjuk mutatni, hogy az a parlament, mely megvásárolható, mintegy utcai nő, tovább működni nem fog.

Poláczek József a gyűlés utolsó szónoka már nem a parlamentet támadta, hanem Jakab Béla rendőrtisztviselőt „közönséges senmi ember”-nek nevezte. A kir. ügyészség vádjára a törvényszék vád alá helyezte Steinberger Sándort, Csanádi Dénest, és Farkas Alajost a magyar országgyűlés sérelmére, Poláczek Józsefet pedig Jakab Béla sérelmére elkövetett nyilvános becsületesértés vétsége miatt. Ez ügyben szeptember 24-én lesz a főltárgyalás a büntetőtörvényszéken. A tárgyaláson a vádlottakat dr. Vátszonyi Vilmos, dr. Gál Jenő és dr. Poláczek Sándor ügyvédek fogják védeni.

§§ Három galamb miatt. Nagyváráról jelentik: A nagyváradi törvényszék tavaly hatónapi börtönrre ítélte Kis András nagyszalonait subancot, aki bemászott egy idegen padlásra és onnan három galambot akart elvinni, de tettét az udvaron megbánva, a galambokat eleresztette. A magyar büntetőtörvénykönyv alapján nem lehetett enyhébb büntetést kiszabni. De maga az igazságügyminiszter is tulszigorúnak tartotta a büntetést, amiért is felhívta a nagyváradi ügyészséget, hogy adjon véleményt a megkegyelmezésre vonatkozólag. Az ügyészség véleményére a király ő felsége Kis András hatónapi börtönbüntetését nyolc napi fogházra változtatta.

§§ Palizzolo elítelték. Ezelőtt két évvel történt, hogy Notarbartolo gazdag olasz bankár egy vasúti kocsiiban meggyilkolva találták. A tettest akkoriban nem sikerült megdudni, bár a közvélemény mindjárt az Olaszországban annyira rettegést maftát gyanúsította a gyilkossággal. A rendőrség a nyomozást be is szüntette. Ekkor azonban Notarbartolo bankárnak hadnyiffia nyíltan Palizzolo képviselőt vádolta a gyilkossággal és a bíróság ismét felújította a pört. Két évig tartott a vizsgálat; a bíróság százakra menő tanut hallgatott ki. A mafia azonban szintén működni kezdett és az általa megfélemlített tanuk legnagyobb része nem mert terhelő vallomást tenni. A szövetezet erőszakoskodása azonban hiábavalónak bizonyult, mert, mint egy Bologna-ból érkező távirat hírlí adja, az esküdtbíróság tegnap éjjel 11 órakor mondta ki az ítéletet. Eszerint Fontana és Palizzolo képviselőt Notarbartolo meggyilkolásában hűnsnek találták és 30 év börtönrre ítélték. Rómából táviratozzák, hogy Palizzolo elítélése noha előrelátható volt, mégis nagy feltűnést keltett egész Olaszországban. A vizsgálat során felmerült bizonyítékok minden kétséget kizárólag beigazolták, hogy Palizzolo összekötésben állott a mafia-val. A sajtó nagy lelkese-désel dicőstől a meggyilkolt Bartholonak fiát, aki évek óta egyedül küzdött az intrikák ellen, míg végre sikerült Palizzolt a vádlottak padjára juttatnia.

TÁVIRATOK

Az olasz király Berlinben.

Róma, július 31. A Stefani-ügynökség jelenti: Gróf Lanza berlini olasz nagykövet ideérkezett, hogy Prinnelt külügyminiszterrel értekezék Viktor Emánuel király berlini utazásáról, amely augusztus végén fog megtörténni.

Róma, július 31. Végleges megállapodás szerint a király augusztus 24-én utazik Berlinbe, ahová 26-án délután érkezik.

A romániai zsidókért.

London, július 31. Az alsóházban Haitei kérði, vajjon Romániában márciusban kibocsátott törvény, mely eltiltja a zsidómunkások alkalmazását, összhangban van-e a berlini szerződés intézkedéseivel és vajjon az angol kormány óvat emelt-e a törvény ellen. Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy a szóbanforgó törvény a Romániában levő összes idegenekre vonatkozik: ez nem említi külön a zsidókat, de a kormánynak, ha a törvényt csupán a zsidókra alkalmazzák, az a nézete, hogy a törvény nem egyeztetéhek meg a berlini szerződés 44. cikkével. A bukaresti angol követ e pontra néző barátságos módon felszólalt a román kormánynál és továbbra is meg fogja tenni a zsidók érdekében, amit tehet.

Castro végnapjai.

New-York, július 31. Egy willemstadi távirat jelenti: Castro elnök Venezeuela valamennyi keleti kikötőjét földáta és egész hadieréjét Le Victoria közelében koncentrálja, ahova esütörtökön indul el. A fölkelők ismét föltűntek Carracas közvetlen környékén.

Törökország integritása.

Konstantinápoly, július 31. Anglia állítólag garanciát vállalt arra nézve, hogy nem hagyja megsérténi Törökország területi épségét.

Az olasz hajóraj Tripoliszban.

Frankfurt, július 31. Tripoliszból táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak, hogy az ottani kikötőben horgonyozó olasz hajórajt ismét megerősítétek. 1500 főnyi gyalogság, sok tüzérszét és néhány ütég ágyú érkezett a tripoliszi kikötőbe. A hajórajt is szaporítani fogják nemsokára.

Pestis (?) Odesszában.

Péterváry, július 31. A hivatalos lap szerint Odesszába egy bakteriológust küldtek ki, hogy az ottani pestisgyanus megbetegedések természetét állapítsa meg. Az utóbbi hetekben különben összesen öt ember betegedett meg ilyen szimptomák közt és közülök kettő már meggyógyult, a többi pedig a javulás útján van. A megbetegedések július 21. és 22-én történtek.

A haiti forradalom.

Cap-Haitien, július 31. A fővárosi csapatokat megverték. A Crete a Pierrot ágyunaszád tonyegeti Porte au Prince.

Véres sztrájk.

Shenandoah (Pennsylvania), július 31. Tegnap este a sztrájkolók és a rendőrség közt összeütközések voltak, melyek folyamán husz sztrájkoló és négy rendőr megsebesült. A sherifnek egyik rokonát megölték. 11 óra felé a rend helyre volt állítva. Két ezredet küldtek ide Harrisburgból.

Fuszító földrengés.

Los Alamos, (Kalifornia), július 31. Ma reggel 1 óra után heves földlökést éreztek, mely nagy károkat tett. A téglaból készült házak mind egészben vagy részben elpusztultak. A lakosság legnagyobb része ágyaiból menekült a szabadba. Emberéletben nem esett kár.

Közgazdasági táviratok.

New-York, július 31. (Terménytársas.) (Zárul.) Gyapot: New Yorkban helyben — (9.—), Juliusra — (8.43). Októberre — (7.75). New-Orleansban helyben — (8.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban — (7.20). Stand white Philadelphianban — (7.15). Refined in Cases — (8.50). Credit Balances at Oil City — (1.23). — Zsír: Western steam — (10.95). Rohe és Brothers — (11.—). — Tengeri irányzata határozatlan. — Jul-ra — (64.7/8). Szeptemberre (60.7/8 (60.7/8). — Dec-re 48.1/2 (48.1/2). Baza irányzata gyenge. — Firos órá helyben 77.1/2 (77.1/2). Juliusra — (78.1/2). Szept-re 74.1/2 (75.1/2). Dec-re 74.1/2 (75.1/2). Júliusra 76.1/2 (77.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 0.— (1.1/2). — Kávé: fair Rio T. sz. 0.— (5.1/2). — Jul-ra 0.— (5.40). októberre 0.— (5.30). — Liszt: Spring Wheat clears 0.— (2.95). — Cukor: 0.— (2.7/8). — On: — (28.20). — Rész: —. — (11.9/4-12.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 31. (Terménytársas.) (Zárul.) Baza irányzata gyenge. — Juliusra 69.1/2 (75.1/2). — Szept-re 69.1/2 (70.1/2). — Tengeri irányzata határozatlan. Szept-re 55.1/2 (55.1/2). — Zsír: Szept-re 10.82 (10.90). — Okt-re 11.40 (11.87). — Szalonna short clear 11.17 (11.17). — Sertészsír: Szept-re 16.77 (16.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Kriton.

Nézd, szürkület borong a tájon.
Almos csönd ül a föld felett,
Siess, boldogtalan barátom,
Ellophatód most életedet.
Órod a szigorát eladta
És minden utca néptelen;
Mért győzne vádlóid haragja,
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Betölti Hellászt bölcseséged,
Szíved a jószág temploma,
Mindenkit megjavítsz, ki tévedt
És magad nem tévedsz soha.
Lelkedre foltot bűn nem ejtett
S úgy halsz meg, mint a becselteni!
Mester, mért innád ki a kelyhet,
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Te vagy a földre szállt igazság,
Tanításodból tűv fakad
És azzal rágalmaz a gazság,
Hogy megrontod az ifjakat.
Kiből egy istenség ragyog ki,
Azt mondják rá: istentelen;
Mért kell elöttük meghajolni,
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Jer, míg a börtön nincs bezárva;
Ne dobd oda magad nekik,
A gonoszok a jót halálra
Jogosan nem ítélik.
A törvény, ha a jókat óvja,
Minden polgárnak szent legyen,
De nem, hogyha a jók bakója —
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Fenevadak között a bárány
Nem lehet más csak áldozat
S te, bár dicső éltednek árán,
Megőrzöd jámborságodat?
Harcolt Zeűsz is fenn az égen,
Harcolnak mi is idelelenn
S elvész a bölcs, ha karja tétlen —
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Típorjunk a fejére annak,
Ki méltatlanul megaláz,
A hol orvúl reánk rohannak,
Botorság ott a megadás.
A harcól, ha nagy eszme hajtja,
Áldás, öröm, jólét terem —
Őh mond, mért nem halgatsz szavamra,
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Az hát az elme bölcsesége,
A hősi szív nagysága az,
Hogy nem is gondol menedékre,
Ha sirt nyit neki a ravasz?

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Irtta: GORKIJ MAXIM.

(34)

Ánfisza néni kolostorba ment, ahonnan valószínűleg sohasem fog visszatérni, mert meg fog halni. Odahaza csak Iván volt, az öreg, süket házigondnok, a vén Sekleteja, a szakácsné, a szobalány s egy bozontos, fekete kutya. És ez a kutya is nagyon vén már.

— Talán meg kellene nősiülnöm — gondolta Foma sóhajta.

Az a gondolat, hogy olyan könnyen meg lehet nősiülni, nagyon kényelmetlen, sőt neveléses volt. Talán már holnap megmondhatná Majakinnak, hogy Keressen számára menyaszonyt s aztán nem fog elmúlni egy hónap sem s már az ő házában egy idegen asszony élne, aki vele volna éjjel-nappal. Ha azt fogja neki mondani: menjünk sétálni, sétálni fognak. Ha azt mondja: menjünk aludni, aludni fognak. Ha kedved támad a csokolázásra, csokolózni fognak még akkor is, ha különben semmi kedve sem volna hozzá. Ha azt fogja mondani: menj, nem akarok most csokolózni, meg lesz sértve. És mit fog ő felelni?... Gondolkozott s elképzelte a város kereskedőinek leányait. Volt közöttük sok csinos s tudta, hogy akármelyik is eljönne hozzá feleségül. De ő egyiket sem akarta. Milyen kínos és kellemetlen lehet az, ha a leányból asszony válik. S mit mondanak egymásnak a fiatal házastársak a lakodalom után?... Foma gondolkodott, hogy ugyan mit mondana ő s zavartan mosolygott, mert nem talált illő feleletet. Ekkor eszébe jutott Majakin leánya. Ez bizonyosan tudná, hogy mivel kezdje el a beszélgetést s bizonyosan mondana egy pár érthetetlen külföldi szót. Neki ugy tel-

Kik közjóra törnek, azoknak
Mindig megésva a verem —
Miért ujjongjanak a rosszak,
Szokratesz, mért nem jöss velem?

Erődy Mihály.

— **Lola Montez argumentuma.** Érdekes visszaemlékezéseket közöl Lola Montezről, a híres táncosnőről egy öreg diplomata, aki a múlt század derekán I. Lajos bajor király udvarában élt. Abban az időben Bajorországban tulajdonképpen a szép táncosnő uralkodott szeszélyes asszonyi kegyetlenséggel. Legérdekesebb az a része az emlékeknek, amely elmondja, miként ismerkedett meg Lajos király a ballerínával? Ez úgy történt, hogy Lola Montez Münchenbe utazott, hogy az udvari színházban bemutassa a művészetét. De visszatartották, azt adván okul, hogy a kisasszony hire egy kissé — erkölostelen. A végig sértett ballerina rögtön kocsiba tett és egyenesen a király palotájába hajtott. Az emeletig fel is jutott, de ott egy előszobában utját állották.

— Be akarok menni a királyhoz!

— Tessék kihallgatásra jelentkezni s ha meghívják, bebocsátom.

A diva dühös lett és olyan hangosan felelt a tisztel, hogy a zaj eljutott a király kabinetjéhez, aki kiküldötte a kamarását, hogy megtudja a zenebona okát. A diva vakmerősége kíváncsivá tette s megparancsolta, hogy bocsássák be.

Büszkén, dacosan állt a király elé a szép leány, akinek elegáns megjelenése az első pillanatban hatott a királyra.

— Hát ön az a híres szépség, kisasszony?...
És csakugyan oly szép a termete, mint mondják? — kérdezte a király.

Lola Montez felelet helyet felkapta a király íróasztalán fekvő ollót és — felvágta a korzetjét... A másik peroban a saját szemével ítélhetett a király...

Egy óránál tovább tartott a kihallgatás és másnap Lola Montez táncolt az udvari színházban... Egész este nem vette le róla a király a látosóvét, sőt a felvonásközökben le is ment hozzá az ültőzöbe. Ettől fogva Lola Montez volt a korlátlan hatalom Bajorországban, aki a Pompadourok módjára magához ragadja csakhamar az uralkodás gyepelét. Forradalomnak kellett őt elűznie az országból s vesztesége fölött a király sohasem tudott megvigasztalódni.

— **A tenorista és a csirkepecsénye.** A berlini operaházban régi szokás, hogy a tenorista a Fra Diavolo előadásá közben, mialatt Zerlina a haramia-vezérről szóló románcot énekli, nagy nyugalommal elköt a színpadon egy porció csirkepecsényét s aztán lebbli egy pohár vörösborral. Az intendatura egyik buzgó tisztviselője sokallotta ezt a költséget s a Fra Diavolo legközelebbi előadásán a papirmaséból való

osírkét tételtet a tenorista elé. Az énekes szomorú tekintettel nézegette az étvágygerjesztő, de teljességgel megemészthetetlen szárnyast s amikor Zerlina a románc első versszakának végére ért 'késével dobolni kezdett a papiros-csirken. Az egész ház viharos nevetésbe tört ki, aminek az lett a következménye, hogy a Fra Diavolo legközelebbi előadásán a tenorista ismét valódi csirkepecsényével csillapította étvágyát.

— **Ellopott villamoskocsik.** A chikagói zsebmetézők messze földön híresek, s a napokban még nagyobb hírnévre tettek szab. A Harrison utófa ugyanis valami csöndes kis rablást vittek véghez, s azután dolguk végeztével menekültek. Csakhogy a rendőrség nyomukban volt s az élelmes tolvajok segítségültek a bajon, hogy megállították egy villamoskocsit, a kalauzt és a gépészt ledobták s azután neki eresztették teljes erővel a kocsit, Mikor már látávoilon kívül voltak, megállították a kocsit, otthagyták az utcán s maguk eltűntek az éji homályban.

— **Érdekes számok.** A július elsejével végződő fiskális évben a newyorki vámbívalat jövedelme sokkal nagyobb volt, mint eddigelő bármely évben. A vámbívalat ugyanis 165,500.126 dollár vett be az elmúlt évben, vagyis 12,161.279 dollárral többet, mint az előző évben, amikor 153,871.579 dollár volt a bevétel. — Az Egyesült-Államokban 2195 gyártelep foglalkozik gyümölcs, főzelék, hal és osztriga dobozba való rakásával. A társulatok alapfokké összesen 48,497.978 dollár. Termékeik értéke 1900-ban megközelítette az egy billió dollárt, összesen ugyanis 891,592.196 dollár volt.

— **Nagy ebéd és apró kellemetlenségek.** Bécsben pörüljath egy gazdag ur. Semmi kétség nem volt a bűne, mintahogy bőven szórta az aprópénzt. Másodmagával ebédel meg a Práter egyik olyan kocsmájában, amiben — úgy látszik — legfeljebb ötforintos bankót szoktak váltani a vendégek. Kifünn pezsgőt ivott, a menut is úgy válogatta össze, hogy nem igen törődött azzal, hogy minek mi az ára, a pincéreknek udvariasan és bőkezűen köszönte meg a vezetőséget, amit okozott nekik s végül a muzsikuskoknak egy százasat küldött elismerése szerény jeléül. A szomszéd asztaloknál pedig összeszegtak s olyan bugris is találkozott, aki a jól ebédelő urban Humbert urra ismert. Telefonoztak a rendőrségnek, amire a políci csakugyan hírtelen megjelent és a fekete kávé után rögtön elkövetkezett a fekete leves is. A nagypénzü urat becitálták, kihallgatták s azután nagy hajlongás és boosánatkérések között elbocsátották. Kisült ugyanis, hogy egy rémségesen gazdag francia gróft csiptek meg — s hol jár ez alatt Humbert ur és kedves családja...

szett, hogy ennek a leánynak minden szava idegen s hogy soha sem beszél úgy, mint ahogy fiatal lányok szoktak beszélni.

Foma most meglátotta lépteit s arra gondolt, hogy mégis csak furcsa az, hogy mindenki, akivel eddig bizalmasan érintkezett, mindig az életről beszélt neki. Apja, nagynénje, Majakin, Ljuba és Pavlovna Zsófia — mind arra tanították, hogy miképp kell érteni az életet vagy panaszokdokat az élet miatt. Eszébe jutott most az is, amit az az öreg ember mondott a hajón a sorsról s sok más, amit az emberek mondtak neki erről a dolgról.

— Hát miféle beszéd ez? — gondolta aztán. Hát mi az élet? Nem az emberek csinálják? És a mellett mindég úgy beszélnek, mintha nem ők csinálnák, mintha volna a világon még valami az emberekön kívül, ami az életet irányítja. Talán az ördög?

Nagy félelem fogta el Fomát s hirtelen körülnézett. Az utca csendes volt és üres; a házak sötét ablakai borosan tekintettek le az éjszakai sötétségbe, mögötte pedig a falakon és kerítéseken árnyéka követte őt lépésről-lépésre.

— Kocsis! — kiáltotta hangosan és meggyorsította lépteit. Az árnyék megrögzött s utána kuszott, ijedten, feketén és némán. Foma úgy érezte, mintha hideg lehellet csapná meg s mintha valami szörny követné őt. Ijedtében majdnem a kocsinhoz szaladt, amely hangos zörgéssel jött elő a sötétségből.

Hetedik fejezet.

Egy hét mult el azóta, hogy Foma Medinszkájánál volt. Azóta egy pillanatra sem tűnt el szemei elől Medinszkája alakja s kínzó érzéseket, szorongást idézett elő. Nagyon vágyott utána, hozzá akart menni, a vágyakozástól szinte megfájdult minden tagja. Hallgatott, sötét arcot vágott s egészen elmerült üzleti teendőibe, miközben szándékosan fejlesztette magában a gyűlöletet az asszony iránt. Érezte, hogy ha most fölkeresné ezt az asszonyt, nem látná olyannak, mint

mikor elhagyta. Bizonyosra vette, hogy azóta megváltozott, hogy nem fogadná őt olyan szívesen, mint eddig s nem mosolyogna rá olyan barátságosan és meghittén. Eppen ezért nem ment el hozzá, hanem emésztette és kínozta magát.

A munka és az asszonyra való emlékezés közben sokat gondolkodott az életről is. Nem bölcselkedett, mert ehhez nem értett, de éberan figyelt, ha az emberek az életről beszéltek s iparkodott, hogy minden szavukat emlékezetébe véssze. Az emberek azonban nem magyaráztak meg neki semmit s mindössze annyit értek el, hogy Fomában önmaga ellen nagy bizalmatlanság támadt. Az emberek ügyesek voltak, ravaszok, okosak, — ezt látta; ha üzleti ügyekben kellett érintkeznie velük, nagyon óvatossá kellett lennie, tudta, hogy fontos esetekben senki sem mondta a másikkól azt, amit igazán gondolt, figyelte őket és érezte, hogy sóhajtaik és panaszaik nem igazak. Csöndesen hallgatta őket, miközben bizalmatlanul pillantott rájuk és homlokán mély barázdák támadtak ilyenkor.

Egy reggelen, éppen a tözsdén voltak, mikor Majakin így szólt:

— Ananij megjött. Szeretne látni. Menj hozzá estére. De vigyázz a nyelvedre. Ananij mindent meg fog próbálni, hogy kioldja a nyelvedet. Nagyon hamis ördög... szenteskedő róka, aki az ég felé fordítja a szemét, miközben kilopja a pénzt a zsebedből, vigyázz!

— Hát tartozunk neki? — kérdezte Foma.
— Tartozunk. A bárka még nincs kifizetve s nomrégiben fát is szállított nekünk. Ha mindent egyszerre kér, ne fizess neki. A rubel ragadós, minél tovább van a kezdedben, annál több kopek ragad meg rajta.

— De ha tartozunk s ha követeli?
— Ha sir és könyörög, neked bognőd és zokognod kell, de ne fizess!
— Oda megyek — mondta Foma.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Balesetek eséselében. A statisztika igazán szomorú adatokat tár fel arról, mily nagy azoknak a baleseteknek száma, amelyek a cseplőgép körül alkalmazott munkásokat érik. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédszolgálat elnöksége óta a cseplőgép körül alkalmazott munkásokat biztosítani lehet baleset ellen, sőt az 1902. XIV. t. c. a biztosítást kötelezővé is teszi. A géptulajdonosok legnagyobb része eleget is tesz a törvény e követelményének, azonban a pénztár igazgatósága több konkrét esetből kifolyólag azt tapasztalta, hogy sokan csak a megtörtént baleset után akarták biztosítani munkásait. Ez nemcsak a munkások érdekeit sérti, de ellenkezik a törvény intencióival is: a segélypénztár ily esetben semmiféle segílyt nem utalványozhat. A pénztár igazgatósága ez uton szölijtja fel a cseplőgéptulajdonosokat a biztosítandó munkások szabályszerű bejelentésére, amelynek feltétele minden közösségi előjárásnál és városi hatóságnál megtudható.

A new-yorki tözesse. New-Yorkból jelentik július 30-iki keletelt: Miatán a tőzde kezdetén likvidációk történtek, a piac később kissé javult összhangban az egyes értékek szilárdulásával. Az a körülmény is, hogy az aranykivétel kisebb volt, mint hitték és a pénzpiac nyugodtsága megnyugtató jeleket vétélt. Ehhez járult, hogy a termérsé való kilitás kedvezőbb. Mindazonáltal a zárlat ismét szabálytalan volt. Részvényforgalom 650.000 darab.

Szasszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 89.— korona, áruban 89.50 korona. — **Bécsben** a kontingentalkészárú 38.80 korona pénzben, 39.20.— korona áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökor 659 darab, magyar tehén 885 darab, szerbiai ökor 1934 darab, szerbiai tehén 199 darab, növendékmarha 53 drb, bivaly 186 drb, bika 217 darab, összesen 4083 drb. Gazdasági marhák: igaz- és hizalmi való ökor 180 darab, fejős tehén 187 darab, igaz bivaly 12 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág: vágómarhákért: Magyar hizott ökor, legjobb minőségű 64.— K-tól 70.— K-ig, kivételesen 73.— K-t, 100 kilónként élő súlyban, középminőségű 56.— K-tól 62.— K-ig, silányabb minőségű 48.— K-tól 54.— K-ig, Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-tól 57.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 42 K-tól 48 K-ig. Tarka hizott ökor, legjobb minőségű 64.— K-tól 74.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőségű 58 K-tól 62.— K-ig, silányabb minőségű 46 K-tól 54 K-ig. Szerb és boszniai ökor legjobb minőségű 64 K-tól 64.— K-ig, kivételesen 71 K-ig, silányabb minőségű 40.— K-tól 52.— K-ig. Bika jobb minőségű 67 K-tól 70.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 44.— K-tól 56.— K-ig. Bivaly 84 K-tól 46 K-ig, kivételesen — K-ig. Magyar tehén 41.— K-tól 53.— K-ig, kivételesen — K-ig. Tarka tehén 44.— K-tól 66.— K-ig, kivételesen 72.— K-ig. Mind 100 kilónként élő súlyban. Gazdasági marhákért: igaz ökor elsőrendű 700 K-tól 770.— K-ig, métermázsánként, kivételesen — koronától — K-ig páronként, középminőségű 630.— K-tól 690.— K-ig 100 kilónként — K-t — K-ig páronként, silányabb minőség — K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól — K-ig páronként. Hizalmi való ökor fehér — kg-ként — K-tól — K-ig. Fejőstehen keresztelezett szines 140 K-tól 280 K-ig darabonként, bonyhádi faj 220 K-tól 380 K-ig darabonként, kivételesen — K-tól — K-ig, igaz bivaly — K-tól — K-ig páronként. Vágómarhából a felhajtás mintegy 600 darabbal nagyobb volt a múlt hetinél, miután azonban több külföldi vevő vett részt a bevásárlásban, az irányzat jó minőségekre változatlanul élnék volt, csupán gyenge minőségek árai csökkentek 1—2 koronával métermázsánként. Jármos ökökre az üzlet változatlan maradt, jobb minőség keresett áru volt. Fejős tehenekre az üzlet csendes.

Borjuvasár. 1902. évi július hó 31-én. (A budapesti marhavasártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Behitű elő borju 578 drb, lelt borju — db, bécsi borju — db, — db, növendékmarha 107 darab, bárány élő — darab, lelt bárány — darab. Árjegyzék. — Behitű élő borju I. rendű 66—78 l-ig, kivétel 80 —, II. rendű élő borjukért 56—64 l-ig, 1 kilónként, lelt borju I. r. — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. 1 kilónként levonás nélkül. Rugott borjukért — l-ig. Növendékmarha — l-től — l-ig, l. r. 56—64 l-ig, középminőségű 50—54 l-ig, alárendelt 45—53 l-ig, 1 kilónként. Bárány élő — k., lelt bárány — k., kivételesen ár — k-ig páronként. — Az irányzat élnék volt, csupán gyöngébb minőségekre jelentkezett kevesebb vevő.

Sertésfővadás. (A székesfővárosi sertésfővadás és közbiztonsági intézősége.) Július 31-én. Felhajtás: Zsirsertés, egy mint öreg I. rendű 350 kilogrammon felül 10 darab, II. rendű 280—350 kilogramm 9 darab, kanló — darab, silány 6 darab, fiatal nehéz 200 kilogrammon felül 155 darab, középső 220—300 kilogramm 837 darab, könnyű 220 kilogramm 48 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 564 darab. Hussertés egy mint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 140—300 kilogramm 2 darab, süldő 22 darab, malac 40 kilogramm 40 darab. Összesen 24 darab. Felhajtás összege 588 darab. Előző napi madarvány 288 darab, összesen 876 darab. Eladott 713 darab. Maradvány 163 darab. A vásár irányzata

lanyha. — Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül —85 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm —80 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 800 kilogrammon felül 94—97 fillérig, fiatal középső 220—300 kilogramm 86—96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 78—88 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő —80 fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként élő súlyban.

Bécsi juhvasár. Július 31. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvasáron a felhajtás 2045 darab juh volt. Árak kilogrammonként: kiviteli juh 46—50 fillér, kivételesen — fillér, anyajuh 30—40 korona páronként. Az árak változatlanok.

Bécsi szarvasmarhavasár. Július 31. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhöztek: 3125 darab borjut, 2080 darab élő sertést, 807 darab levágott sertést, 394 darab levágott juhot, 134 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 60—78 fill., elsőrendű 70—84 fillér, legeleje 86—96 fillér, lev. borju — fillér, elsőrendű — fillér, legelsőrendű — fillér, fiatal sertés 74—96 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés — fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés 96—110 fillér, zsirra hizalt sertés — f., könnyű sertés 104—112 fillér elsőrendű süldő 92—108 f., élő juh — f., levágott juh 64—82 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—24.50 korona páronként.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, július 31.

Lanyha irányzat mellett 20.000 métermázsza került forgalomba 10 fillérral alacsonyabb áron. Wagonáruban mérsékelt volt a kínálat.

Rozsban lanyha volt az irányzat, az árak 5—10 fillérral estek.

Zab lanyha, az árak 30—40 fillérral csökkentek.

Eladott:

Buza (6). Tiszavideki: 350 mm. 79 k. 8 K., 200 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f.

Fehérmegyei: 200 mm. 75 k. 8 K.

Pestmegyei: 50 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Raktáraru: 1800 mm. 77 k. 7 K. 40 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Uj buza. Tiszavideki: 100 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 250 mm. 82 k. 7 K. 20 f., 160 mm. 82 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 27 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 35 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 27 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 22 1/2 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 10 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 100 mm. 79 k. 7 K.

Biharmegyei: 200 mm. 77 k. 6 K. 90 f.

Pestmegyei: 200 mm. 82 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 20 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 02 1/2 f., 100 mm. 77 k. 6 K. 75 f.

Bánsági: 800 mm. 79 k. 7 K. 15 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 10 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 450 mm. 78 k. 6 K. 97 1/2 f.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 6 K. 80 f.

Zentai: 3000 mm. 77 k. 7 K. 90 f.

Bécskeréki: 5000 mm. 77 k. 6 K. 80 f.

Mind három hónapra.

Rozs. Uj áru: 200 mm. 6 K. 01 f., 200 mm. 6 K., 150 mm. 5 K. 90 f., 500 mm. 6 K. 15 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 20 f.

Készpénzfutás mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Típus	Kiló	50 Kilogramm áru		Kiló	50 Kilogramm áru	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki uj	76	7.55	7.55	80	8.—	8.06
	77	7.55	7.70	80	8.—	8.06
	78	7.85	8.00	82	—	—
Fehérmegyei	76	7.60	7.65	80	7.96	8.—
	77	7.65	7.65	81	—	—
	78	7.80	8.00	82	—	—
Pestvidéki	76	7.60	7.65	80	7.88	8.—
	77	7.65	7.65	81	—	—
	78	7.75	7.85	82	—	—
Bánsági	76	7.30	7.45	80	0.—	0.—
	77	7.45	7.55	81	0.—	0.—
	78	7.65	8.00	82	0.—	0.—
Bácskai	76	7.60	7.65	80	0.—	0.—
	77	7.60	7.65	81	—	—
	78	0.—	0.—	82	—	—

Egyéb gabonafajták	Kiló	50 Kilogramm áru	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—75	6.— 0.15
	másodrendű	—	5.30 0.—
Áru	kakarmány	00—02	5.75 8.00
	égetni való	02—04	5.30 5.06
Zab	sűrűsége való	04—06	0.— 0.—
Tengeri	bánási	30—41	0.— 0.40
	mánemű	—	0.— 0.—
Repe	káposzta	—	10.18 10.85
	bánási	—	9.30 9.50
Kócs	—	—	4.50 —

A határidőfolyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902. : 6.64—6.66—6.59—6.58
 Áprilisi buza 1903. : 6.98—6.99—6.95

Októberi rozs 1902. : 5.75—5.72—5.71
 Októberi zab 1902. : 0.—
 Ang. tengeri 1902. : 4.65—4.67—4.68
 Májusi tengeri 1903. : 4.87—4.91—4.89—4.98
 Augusztusi repe 1902. 10.20

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902. : 6.57—6.58
 Áprilisi buza 1903. : 6.94—6.95
 Októberi rozs 1902. : 5.70—5.71
 Októberi zab 1902. : 5.23—5.24
 Augusztusi tengeri 1902. : 4.63—4.64
 Májusi tengeri 1903. : 4.88—4.89
 Augusztusi repe 1902. : 10.20—10.30

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza októberre 1902. : 6.57—6.58
 Áprilisi buza 1903. : 6.94—6.95
 Októberi rozs 1902. : 5.69—5.70
 Októberi zab 1902. : 5.22—5.23
 Augusztusi tengeri 1902. : 4.64—4.65
 Májusi tengeri 1903. : 4.89—4.90
 Augusztusi repe 1902. : 10.20—10.30

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzde nyugodt hangulattal indult, később azonban Bécs magyar értékeket vásárolt és ennek következtében a helyi bankértékek szilárdultak. Zárlat felé azonban üzletosönd uralkodott és az árfolyamok engedtek. Az általános irány pedig tartott maradt.

Valuta és érováltó változatlan.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 678.50—680.—, Magyar hitelrészvény 713.—715.—, Osztrák-magyar államvasút 708.75—704.50, Magyar leszámitóbank részvény 465.—463.—, Jelzálogbank részvény 475.25—476.25, Kereskedelmi bank 2610.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák hitelrészvény 680.—679.—, Magyar Hitelbank részvény 715.—714.—, Osztrák-magyar államvasuti részvény 708.75—708.50, Déli vasút 68.—, Rimamurányi részvény 495.—, Magyar leszámitóbank részvény 466.—465.—, Jelzálogbank részvény 477.—476.50—476.—, Közúti vaspálya részvény 623.50—622.50—623.—, Városi villamosvasuti részvény 311.50, Magyar koronajáradék 97.05 korona.

A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 679.50, Magyar hitelrészvény 716.75, Leszámitóbank részvény 465.75, Rimamurányi vasúti 495.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 708.75, Közúti vasút részvény 625.50, Villamos vasút 313.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona, Disznószir: budapesti 68.50—69.—, korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 69.50—69.—, korona, 3 darabos 62.—62.50 korona, füstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, Szilvai: slávoniai — korona, szerbiai — korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, július 31. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az üzlet ma nagyon csendesen kezdődött, azonban az üzlet szilárd volt, különösen buzában és rozsban, amelynek árfolyamai némileg javultak. Később a hangulat ismét lanyhább lett, mert időközben nagyobb kínálat jelentkezett buzában és rozsban. Kötöttett: Buza észre 6.81—6.84—6.87, rozs észre 6.06—6.07, tengeri szeptember—októberre 5.09—5.10 5.08, zab észre 5.55—5.56, tengeri július—augusztusra 5.93—5.95, repe augusztus—szeptemberre 10.65—10.75 korona. Zárlatkor: buza észre 6.84—6.86, rozs észre 5.99, tengeri szeptember—októberre 5.06 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén csendes volt az üzletmenet.

A déli tőzsdén élnék volt a forgalom, különösen magyar bankpapiroknak.

Zárlatkor szilárd volt az irányzat.
Bécs, július 31. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 121.25, Tiszai és szegedi kölcsön sorjegy 162.25, Magyar vasúti kölcsön ezüsten 100.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.80, Magyar leszámitó- és pénzváltóbank 465.50, Rimamurányi vasútrészvény 493.—, Magyar koronajárdék 97.85, 4%-os Magyar földhitel. kötvény 97.65, Magyar hitelbank részvény 715.—, Magyar nyeregyeni kölcsön sorjegy 206.—, Kassa-oderbergi vasúti részvény 378.50, Magyar koron. bank 2508.—, Magyar cukorpari 1230.—
Bécs, július 31. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os pi-járdék 101.75, 4%-os osztr. aranyjárdék 121.55, 1860-os sorjegy 152.00, Osztrák hitelrészvény 678.—, Angol-osztrák bank — Bécsi bankjegyet 451.50, Osztrák-magyar bank 1000, Déli vasút 66.50, Dunagőzhajózási részvény 923.—, Dohányrészvény 294.—, Császári és királyi any

11.33. Német bankváltók 117.—. 4/20%-os ezüst járadék 101.80. Osztrák koronajáradék 99.75. 1894-ik sorsjegy 250.—. Osztrák hitelintézeti részvény 879.—. Unionbank 533.—. Osztrák Előváltók 416.50. Osztrák-magyar államvasút 703.50. Előváltó vasút 470.50. Alpesi bányarészvény 394.—. 20 frank. arany 19.05. Londoni váltóár 239.87. Bécsi tramway Lütt B.—. Bécsi Tramway Lütt A.—. Lípót kőb 370.—. Az irányzat tartott.

Bécs, július 31. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése). A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 679.—. Magyar hitelrészvény 714.50. Angol-Osztrák bank 278.50. Bécsi bankjegyek 462.—. Union bank 535.—. Länderbank 417.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 703.50. Déli vasút 67.—. Előváltó vasút 471.50. Északnyugati vasút 494.—. Dohányrészvény 294.75. Rimamurányi vasút 494.—. Alpesi bányarészvény 393.50. Májusi járadék 101.75. Magyar korona járadék 97.85. Török sorsjegyek 109.50. Német birodalmi márká 117.05—117.06—117.16. Napoleon'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 31. (Tőzsdei tudósítás.) A külföldi tőzsdék javult magatartása ellenére a forgalom a nagy üzleti kedv-hiány alatt szenvedett. Szénrészvények alacsonyabbán állottak ama kereslet megkímélése következtében, hogy a szindikátuson kívül álló bányáknak ennek részre megnyerjék. Bankok renyhék, járadékok is kevésbé élénkek. A vasut-piacok a szilárd irányzat tartotta magát. A második óra igen csendes volt. Magánlétszámítás kamatbél 11/80.

Berlin, július 31. (Zárul.) 4/20%-os papírjára-... 4/0%-os osztrák aranyjáradék 103.60. Előváltó vasut... Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar állam-vasut 150.90. Kassa-oderbergi vasut... Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.10. Alpesi banya-részvény... Discouto-Commandit 183.—. Altalános villa-mossági Edison 168.—. Gelsenkircheni 103.90. Laura-kobó 190.75. 4/20%-os ezüstjára-... 4/0%-os magyar arany-jára-... 102.25. Osztrák hitelrészvény 213.80. Déli vasut 17.60. Károly Lajos vasut... Orosz bankjegyek 216.15. 4/0%-os új orsz. kölcsön 97.—. Török dohányrészvény... Olasz járadék 103.30. Magyar hitelbank... Dynamit Trusit 171.60. Harpeni 162.—. Az irányzat kedvelten.

Berlin, július 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4/0%-os magyar aranyjáradék 102.25. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák hitelrészvény 114.—. Osztrák-magyar államvasut 151.40. Déli vasut 17.50. Északnyugati vasut... Előváltó vasut... Orosz bank-jegy készpénz 216.15. Buschthradri... Orosz bankjegy... (Ultimo). Lombard...
Páris, július 31. (Zárul.) Osztrák-magyar állam-vasut... 4/0%-os osztrák aranyjáradék 104.60. Osztrák Länderbank... 3/0%-os francia járadék 100.45. Ottomán-bank 560.—. 3/10%-os francia járadék 102.—. Alpesi banya-részvény... Déli vasut... 4/0%-os magyar arany-jára-... Párisi bankrészvény 102.20. Olasz járadék 101.95. Francia tőrszính. járadék 100.33. Osztrák földhite-lintézeti részvény 1280.—. Török dohányrészvény 342.—. Az irányzat javult.

Frankfurt, július 31. (Zárul.) 4/20%-os papír-jára-... 102.20. 4/0%-os osztrák aranyjáradék 103.80. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar bank 115.40. Déli vasut 17.60. Előváltó vasut 118.—. Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankjegyesület 114.80. Villamos részvény 124.—. 3/0%-os magyar aranykölcsön 87.70. 4/20%-os ezüstjáradék 102.05.

4/0%-os magyar aranyjáradék 102.35. Osztrák hitelrészvény 213.80. Osztrák-magyar államvasut 151.10. Északnyugati vasut 116.—. Bécsi váltóár 853.66. Párisi váltóár 813.83. Unio bank... Alpesi bányarészvény 201.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, július 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arctolyomok januára. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 214.—. Német bank... Disconto 183.30. Berlini kereskedelmi bank 154.—. Gelsenkircheni... Harpeni 161.10. Laura-kobó 192.—. Olasz járadék... Az irányzat csendes.

Hamburg, július 31. (Zárul.) 4/20%-os ezüst-jára-... 101.90. 1890. sorsjegy 153.50. Déli vasut 17.75. 4/0%-os osztrák aranyjáradék 103.50. Osztrák hitelrészvény 214.20. Osztrák-magyar államvasut 150.75. Olasz járadék 103.10. 4/0%-os magyar aranyjáradék 102.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 31. A sertésüzlet irányzata: Változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: 103—105 fillérg. Óreg közép (párnikint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Fiatal nehéz (párnikint 320 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Fiatal, közép (párnikint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Fiatal könnyű (párnikint 250 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. II. Magyar második: Nehéz (párnikint 280 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Közép (párnikint 240—280 kilogramm súlyban) 112—114 fillérg. Könnyű (párnikint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. III. Romániai: Nehéz (párnikint 320 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Közép (párnikint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Könnyű (párnikint 250 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. IV. Romániai eredetű (Stachi). Nehéz (párnikint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. Könnyű (párnikint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (párnikint 280 kilogramm terjedő súlyban) 111—114 fillérg. Közép (párnikint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 110—112 fillérg. Könnyű (párnikint 240 kilogramm terjedő súlyban) 108—110 fillérg.

Sertéslelészám 1902. július 29. napján volt készlet 45.995 darab. — 1902. július 30. napján felhajtott 598 darab. 1902. július 30. napján elszállított 323 darab. 1902. július 31. napjára maradt készletben 46.270 darab.

Napirend.

Napló. Péntek, augusztus 1. — Római katolikus: Vas. sz. Péter. — Protestáns: Vas. Pét. — Görög-orosz: (július 19.) Aisz. — Zsidó: Tham. 27. — Nap két: 4 óra 28 percek. — Nyugszik: 7 óra 17 percek. — Hold két: 1 óra 37 percek éjjel. — Nyugszik: 5 óra 5 percek délután.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Ásványtár nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megléteketik. Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. Közelekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2—6-ig.

szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Egyetemi füvészkert az Üllői-úton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 7 óráig. Alutakert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti mintáztár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos oktatás: délelőtt 9-től délután 3 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új letvetésökön árusítottak is eszközöl) a Városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ügykezelőisége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 31.

A tegnapi magas levegőnyomás területe két részre bomlott, az egyiknek centruma Anglia, és a másíknak Magyarország felett van, az alacsony nyomás pedig északon tartózkodik. Európában az idő aránylag hűvös. Esők előfordultak Németországban; Berlinben tegnap váltózott. Zivataros esőt csupán Erdély keleti határából jelentettek. Küldés: Melegebb és tulnyomdon száraz idő várható, nyugaton zivatarokkal.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Tisza, Topolya, Hódmezővásárhely), date (Jul. 30, 31), and water level (m. fölött). It lists various locations and their corresponding water levels for July 30th and 31st.

Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP PAP PAP. Advertisement for paper products with a list of items and prices.

Budapesti Rőser-tanintézet. Advertisement for a school offering evening, day, and night courses for various subjects like bookkeeping, arithmetic, and foreign languages.

BUTOROK. Advertisement for a bookshop or publisher, mentioning various books and authors.

Férfiak ingyen kapnak. Advertisement for a medical clinic offering free treatment for men, emphasizing the expertise of the doctor.

GICHNER JANOS. Advertisement for a shop or business, possibly related to the paper advertisement.

Rőser János igazgató. Advertisement for Rőser János, the director of the school mentioned in the adjacent advertisement.

Házassági perek és Eljárás. Advertisement for legal services, specifically for matrimonial cases and procedures.

KNORR ALAJOS. Advertisement for Knorr Alajos, a doctor or medical professional.

TITKOS BETEGSÉGEKET. Advertisement for the treatment of secret or hidden diseases.

Dr. FABINYI. Advertisement for Dr. Fabinyi, a specialist in various medical conditions.

A lakbérnegyed. Advertisement for a housing cooperative or similar organization, detailing its benefits and structure.

Dr. Garai Antal. Advertisement for Dr. Garai Antal, a doctor specializing in various medical treatments.

titkos betegséget. Advertisement for the treatment of secret diseases, similar to the other advertisement in this section.

Lakbérleti jog és eljárás. Advertisement for a housing cooperative, detailing the rights and procedures for members.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. augusztus hó 1-én.

A kereszt jelében.

Történeti korrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képből zenével, énekekkel. Irla Barret Wilson. Fordította Komor Gyula. Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. augusztus hó 1-én.

Gyöngyi Izsó vendégfelléptével.

A demokráta.

(Kürne Lába Mór.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal és táncal 4 felvonásban. Irla Feld Mátyas. Zeneje Barna Izsó. Kezdeté 7 1/2 óraker.

Ós-Budavára.

Nyitva délután 6 óráttól reggel 4 óráig.

Élő-estély. Remek, egészen új variété-műsor.

Mille Sidy Nirvana színes plasztikus képei „Loki” nevű lovával.
Stelling & Bevell James Bard excentr. nyújtóművészek. sodrony mutatványai.
Steinhardt Géza

közkedvelt komikus fellépő

A szalmaözeveg

című eredeti bohóságban és magánjelenetben.
M. kir. honvédezenekar hangversenye.
Prandi világhírű mech. színház.
Lovára. Számos egyéb szórakozás.
Belépődíj I. korona. Gyermekjegy 20 fillér.
Kedvezményes jegyek minden időszakban.

Megnyitási jelentés.

Ez évi augusztus hó 1-én megnyílik a korek. Iveskénél bejegyzett

NEMZETKÖZI CIMIRODA

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI nemzetközi címirodája

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 13. SZ.

Előre becsültük, hogy mi budapesti születésűek és ugyanígy illetékesek, tehát nem létezőnek vagyunk a Magyarországon leginkább égeti ebbeli szükségleteit már évek óta a mi bécsi irodánkból fedesztés a állandó megbízónk köré tartozunk. Most pedig nagy számú üzletbarátaink meghívásának engedve, székelyvárosunkban, Budapestben nyitottunk egy irodát a népszerűség és a bizalom érdekében, hogy a magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani. A magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani. A magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani.

A lakbérleti szabályok legteljesebb gyűjteménye!

Budapest székesfőváros

LAKBÉRLETI SZABÁLYRENDELETE.

A kir. igazságügyminiszternek 4873/1894. I. M. r. számú rendelete tekintettel a bírói gyakorlatra valamint a vonatkozó helyi jogszabályokra és rendeletekre.

Összeállította és tárgymutatóval ellátta:

SCHOPF ENDRE,
budapesti kir. albiró.

Ára 2 kor. 40 fillér.

Megrendelhető:

LAMPÉL R. (Wodianer F. és Fiai)
és az kir. udvari könyveskereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Pénzközlés sorsjegyekre

majdnem a teljes árfolyamig, olcsó kamatra.

Elzálogosított sorsjegyeket

kiváltunk és azokra nagyobb és olcsóbb kölcsönt adunk. Kérjük a zálogjegy beküldését. Vidéki megbízásokat gyorsan eszközöl és ingyen felvilágosítást szolgál.

Szalai és Társa bank- és váltóüzlete

Budapest, Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.)

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
auton és hajón, az átrakodás és csomagolás megtakarításával, elfogad az elárthat Szabadalmazott Buiorokostval Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-s. 24.

Előre becsültük, hogy mi budapesti születésűek és ugyanígy illetékesek, tehát nem létezőnek vagyunk a Magyarországon leginkább égeti ebbeli szükségleteit már évek óta a mi bécsi irodánkból fedesztés a állandó megbízónk köré tartozunk. Most pedig nagy számú üzletbarátaink meghívásának engedve, székelyvárosunkban, Budapestben nyitottunk egy irodát a népszerűség és a bizalom érdekében, hogy a magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani. A magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani. A magyarországi ügyeinket a legelőnyösebb módon és a legbiztonságosabban meg tudjuk oldani.

NEMZETKÖZI CIMIRODA, Rosenzweig József és Fiai

Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. — Telefon.

Magyar

üvegbiztosító-társaság

BUDAPEST, Váci-körút 31.

Biztosít tűkr-üvegablakokat portálékban, üvegréteket egész építményeknél, a legelőnyösebb díjak és a legpontosabb leszámitás mellett. Több évre szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is.

ÜGYES ÜGYNÖKÖK kerestetnek.

Bor és hordó eladási hirdetemény.

Vb. Schwabach Zs. G. csődválasztmányja ezennel köz-hírré teszi, hogy a csődtömegben leltározott borok és hordók, u. m. a pécsi pincékben fekvő circa 1750 hectoliter fehér asztali bor, circa 200 hectoliter fehér pecsénye bor, circa 230 hectoliter 6 vörös bor, továbbá Villányban a közadás tulajdonát képező pincében fekvő circa 1000 hectoliter 6 vörösbor és Kövesden a herceg [Montenuovo-féle] pincében fekvő circa 1000 hectoliter 6 vörös bor, — úgy circa 1000 darab 1/2-100 hectoliter ürtartalommal bíró pince és transporthordó

ajánlati uton

egész mennyiségben vagy részletekben eladtnak.

A borok és hordók dr. Krasznay Miklós tömeggondnok közbejárata mellett bármikor megtekinthetők, a ki kívánatra bormintákat is ad.

Az ajánlatok, melyekben a vétel tárgya és a literenkint megajánlott egységár pontosan megjelölendő, jelen hirdetemény keltétől kezdve a tömeggondnokhoz bármikor benyújthatók, és azok fölött a csődválasztmány a benyújtástól legkésőbb 8 nap-alatt határoz.

A vételi ár az átvételkor készpénzben tömeggondnok kezébe fizetendő.

Megjegyeztetik, hogy a borokat dr. Szilágyi Gyula vegyelemző és kifogástalanoknak minősítette.

Pécs, 1902. augusztus 1-én.

A csődválasztmány.

VIRÁGVÖLGY

climaticus gyógyhely és nyaralóhely Poprád mellett.

— Posta és telefon helyben. —

Gyönyörű fenyvesekkel borított hegyektől övezett völgykatalanban, 700 méter magasságban, északi szelektől védve, teljesen portmentes ózondus levegővel és sétányokkal. Gyógytényezői: Meleg fenyőfürdők, hidegvizkúra, tejsavó, kefirúra, havasalfi úde kiimája.

Szobák 70 kr.-tól feljebb.

Teljes ellátás 12 frtért hetenként.

A fürdőben állandóan egy székelyvárosi orvos működik.

186/sz. v. 1902. szám

Hirdetemény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur rendelkezése folytán a nagykőrösi, verségi, békéscsabai bajai és dorosmai m. kir. méntelep osztály részére 1902. november 1-től 1903. október 31-ig szükségilendő kenyér, zab, széna és alomszalma, kúrolaj és kemény tűzifa szállításának biztosítása végett

1902. augusztus 18-án délután 1 óraker

alulírott parancsnokság számvevő irodájában irásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetemény, kből kivethetők, vagy pedig alulírott parancsnokságánál, valamint a fentnevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a feltételeket tartalmazó hirdetemény fölívására megküldetik.

Nagy-Kőrös, 1902. június hóban.

Nogy-kőrösi magyar kir. állami méntelep parancsnokság.

AZ ANKER

élet- és járadék biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI., ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítatott 1858.

Összes vagyon ————— 145 millió korona
 Biztosítási állomány ————— 511 millió korona
 Eddigi kifizetések ————— 242 millió korona

A nyerevényrészesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályok szerint — egy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 38%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályok szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 30%-a, ugymint a biztosítási tartam

3 év.	4 év.	5 év.	6 év.	7 év.	8 év után
9%	12%	15%	18%	21%	24%

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Magy. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetés. 24319/1902. sz.-hoz. HIRDETÉMÉNY. A magyar kir. államvasutak zágrábi üzletvezetése nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Susica állomáson létesítendő magassépítési munkálatokra, nevezetesen egy négy alkatú és négy szolga számúra létesítendő, 290 m² területű emeletes lakóház, továbbá ezen lakóházhoz tartozó két darab személynégyes, a tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet az ajánlati minta pályázati feltételek a zágrábi üzletvezetés építési pályafentartási osztályában s a delnicai osztály mérnökségénél a hivatalos orák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok és tervek ugyanott fő koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig benyújthatók az alulírott üzletvezetés I. osztályánál (Ferencz József-tér 19. szám II. emelet). Az ajánlat I. koronás, az ajánlat mellékletei 30 filléres bélyeggel ellátandók, lepecsételendők és a későbbiek fölirattal benyújthatók: A ajánlat a Susica állomáson létesítendő magassépítési munkálatok elvállalására. Csak az összes munkára tett ajánlatok fognak figyelembe vételni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1902. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig 2000 szóval kettőezer korona bantapénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetésének gyűjtőpénztárára akár készpénzben akár állami letétre alkalmas értékpapírokban letenni. A bantapénzről szóló letétjegy az ajánlat hoz nem esztalendő. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértékükön felül száritásban nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bantapénzek firtvevényvel adandók föl. Zágráb, 1902. júl. hó. Az üzletvezetés. (Utánnyomás nem díjazt.)

